

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет

«Дніпровська політехніка»

Навчально – науковий інститут економіки

Фінансово-економічний факультет

Кафедра обліку і аудиту

ПОЯСНОВАЛЬНА ЗАПИСКА

кваліфікаційної роботи ступеню **бакалавра**
(бакалавра, магістра)

студента Бежан Марії Сергіївни

(ПІБ)

академічної групи 071-16-1

(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(код і назва спеціальності)

спеціалізації «Облік і аудит»

(назва спеціалізації)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»

(офіційна назва)

на тему: «Облік і аудит доходів, витрат та фінансових результатів (на прикладі РПП «Рибний»)»

(назва за наказом ректора)

	Прізвище, ініціали	Оцінка	Підпис
Керівник роботи	Усатенко О.В.		
Рецензент	Рибкіна В.І.		
Нормоконтроль	Усатенко О.В.		

Дніпро

2020

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри

обліку та аудиту

Пашкевич М.С.

(прізвище, ініціали)

«__» _____ року

**ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню роботи ступеню бакалавра**

(бакалавра, магістра)

Студенту Бежан М.С. академічної групи 071-16-1

(прізвище та ініціали)

(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(код і назва спеціальності)

спеціалізації «Облік і аудит»

(назва спеціалізації)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»

(офіційна назва)

на тему:

«Облік і аудит доходів, витрат та фінансових результатів (на прикладі РПП

«Рибний»»

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від _____

№ _____

Розділ	Зміст	Термін
1	ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА «РИБНИЙ» У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	20.04.20 – 05.05.20
2	ОБЛІК ДОХОДІВ, ВИТРАТ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПРИКЛАДІ РПП «РИБНИЙ»	06.05.20- 22.05.20
3	МЕТОДИКА АУДИТУ ДОХОДІВ, ВИТРАТ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПРИКЛАДІ РПП «РИБНИЙ»	23.05.20- 14.05.20

Завдання видано

(підпис керівника)

Усатенко О.В.

(прізвище, ініціали)

Дата видачі 20.04.2020 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 15.06.2020 р.

Прийнято до виконання

(підпис)

Бежан М.С.

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 65 с., 14 рис., 25 табл., 3 додатки, 35 джерел.

АНАЛІЗ, АУДИТ, ВИТРАТИ, ДОХОДИ, ОБЛІК, ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Об'єкт розроблення – господарські операції з доходів, витрат та фінансових результатів РПП «Рибний».

Мета роботи – узагальнення теоретичних положень і розробка рекомендацій щодо вдосконалення методики обліку та аудиту витрат, доходів і фінансових результатів на підприємстві «Рибний».

Наведена характеристика діяльності досліджуваного підприємства. Проведено фінансовий аналіз РПП «Рибний». Досліджено ринкове позиціонування РПП «Рибний». Уточнено економічний зміст доходів, витрат і фінансових результатів. Розроблена класифікація фінансових результатів. Визначено нормативно-правове регулювання доходів, витрат і фінансових результатів. Продемонстровано методику організації обліку доходів, витрат і фінансових результатів на досліджуваному підприємстві. Запропоновані шляхи вдосконалення обліку доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «Рибний». Визначено мету, завдання, методи, інформаційні джерела та нормативно-правову базу проведення аудиту доходів, витрат і фінансових результатів. Наведено організацію проведення аудиту доходів, витрат і фінансових результатів на досліджуваному підприємстві. Розроблені шляхи поліпшення аудиту доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «Рибний».

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА «РИБНИЙ» У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	8
1.1. Характеристика діяльності РПП «Рибний»	8
1.2. Фінансовий аналіз РПП «Рибний»	13
1.3. Ринкове позиціювання РПП «Рибний»	20
Висновки до розділу 1	24
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК ДОХОДІВ, ВИТРАТ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПРИКЛАДІ РПП «РИБНИЙ»	26
2.1. Економічний зміст доходів, витрат і фінансових результатів. Класифікація фінансових результатів	26
2.2. Нормативно-правове регулювання доходів, витрат і фінансових результатів	32
2.3. Облік доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «Рибний»	34
2.4. Удосконалення обліку доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «Рибний»	42
Висновки до розділу 2	44
РОЗДІЛ 3. АУДИТ ДОХОДІВ, ВИТРАТ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПРИКЛАДІ РПП «РИБНИЙ»	46
3.1. Мета, завдання, методи, інформаційні джерела та нормативно- правова база проведення аудиту доходів, витрат і фінансових результатів	46
3.2. Організація проведення аудиту доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «Рибний»	51
3.3. Шляхи поліпшення аудиту доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «Рибний»	56
Висновки до розділу 3	58
ВИСНОВКИ	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	62
ДОДАТКИ	66

ВСТУП

Актуальність обраної теми полягає у прагненні кожного підприємства отримати позитивний фінансовий результат, тобто прибуток. Задля цього необхідно раціонально формувати його складові – доходи та витрати, аналізуючи фактори впливу, динаміку та тенденції розвитку.

У вітчизняній літературі обліку доходів, витрат та фінансових результатів приділяється чимало уваги. Значний внесок у дослідження питань обліку доходів, витрат та фінансових результатів зробили такі провідні українські вчені: М.Т. Білуха, О.С. Бородкін, Ф.Ф. Бутинець, Б.І. Валуєв, Ю.А. Верига, С.Ф. Голова, І.В. Замула, М.В. Кужельний, В.О. Ластовецький, Ю.Я. Литвин, Н.Л. Правдюк, М.С. Пушкар, В.В. Сопка, В.О. Шевчук, І.Й. Яремко та інші.

Проаналізувавши наукові дослідження вітчизняних вчених можна зробити висновок, що питання обліку та аудиту доходів, витрат та фінансових результатів є одним з найбільш популярних, адже не існує єдиного погляду стосовно підходу до максимізації прибутку та мінімізації витрат.

На сьогоднішній день ситуація на ринку України потребує подальшого удосконалення підходів як до порядку обліку та аудиту доходів, витрат та фінансових результатів, так і до визначення економічного змісту даних категорій.

Саме через необхідність вирішення актуальних проблем в діяльності підприємств була обрана тема дипломної роботи.

Метою дослідження є розробка теоретичних положень та надання практичних рекомендацій щодо діючої методики обліку та аудиту доходів, витрат та фінансових результатів на підприємстві.

Задачі дослідження були визначені відповідно до поставленої мети:

- надати характеристику діяльності РПП «Рибний»;
- провести фінансовий аналіз РПП «Рибний»;
- розробити ринкове позиціонування РПП «Рибний»;

– дослідити та узагальнити існуючі визначення сутності доходів, витрат і фінансових результатів як економічної категорії, а також запропонувати власні трактування цих понять;

– розглянути методичні підходи до класифікації фінансових результатів;

– визначити нормативно-правове регулювання доходів, витрат і фінансових результатів;

– дослідити ведення обліку доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «Рибний»;

– висловити пропозиції щодо удосконалення обліку доходів, витрат і фінансових результатів на досліджуваному підприємстві;

– узагальнити методику аудиту доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «Рибний»;

– визначити напрями удосконалення проведення аудиту доходів, витрат і фінансових результатів на досліджуваному підприємстві.

Об'єктом дослідження є облік, звітність та аудит РПП «Рибний».

Предметом дослідження є теоретичні положення організації обліку та аудиту доходів, витрат та фінансових результатів РПП «Рибний», а також .

Задля досягнення визначеної мети у дипломній роботі були використані загальнонаукові методи дослідження. При розкритті економічного змісту доходів, витрат і фінансових результатів були застосовані методи теоретичного узагальнення та порівняння. Із застосуванням методів індукції, дедукції та порівняння було досліджено методичні аспекти обліку та аудиту доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «Рибний». За допомогою аналізу та синтезу були розроблені рекомендації щодо вдосконалення обліку та проведення аудиту доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «Рибний». Також у дипломній роботі використані регламентовані документи (законодавчо-регулюючі документи, нормативно-правові акти, стандарти, накази, рекомендації); методична та спеціальна література; документи бухгалтерського обліку РПП «Рибний»

(первинні документи, реєстри бухгалтерського обліку, фінансова звітність), а також статистична та податкова звітність досліджуваного підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості застосування розроблених пропозицій щодо удосконалення обліку та аудиту доходів, витрат та фінансових результатів РПП «Рибний».

За результатами дослідження опубліковано статтю у збірнику наукових праць за матеріалами IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітянські аспекти» (30-31 березня 2020 р.).

РОЗДІЛ 1

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА РПП «РИБНИЙ» У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1. Характеристика діяльності РПП «Рибний»

Рибогосподарське приватне підприємство «Рибний» (скорочено – РПП «Рибний») було створене 4 грудня 2001 року з метою одержання прибутку через реалізацію експортно-імпортних операцій, комерційної діяльності, виробництва виробів соціального призначення, товарів народного споживання, продуктів харчування, маркетингової, торгівельної та виробничої діяльності.

Засновником та власником приватного підприємства є громадянин України Бежан Ірина Георгіївна. Згідно Статуту підприємства та контракту, директор підприємства – Бежан Олександр Сергійович.

Контактна інформація РПП «Рибний» наведена у Таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Контакти та адреса РПП «Рибний»

№	Дані	
1	Місцезнаходження	Україна, Запорізька область, Запорізький район, смт. Кушугум, вул. Леваневського, буд. 155
2	Поштовий індекс	70450
3	Телефон	2234192
4	Факс	2234182
5	E-mail	q31734472@meta.ua

РПП «Рибний» самостійно здійснює планування своєї діяльності, проводить самофінансування, має самостійний баланс, розрахунковий рахунок в АТ «Укрексімбанк», круглу печатку та кутовий штамп з власним найменуванням, бланки та іншу атрибутику юридичної особи.

Відповідно до Господарського кодексу України [1, ст. 57, п. 4], Статут має містити відомості про предмет діяльності підприємства. На Рисунку 1.1 зображено основні види діяльності РПП «Рибний».

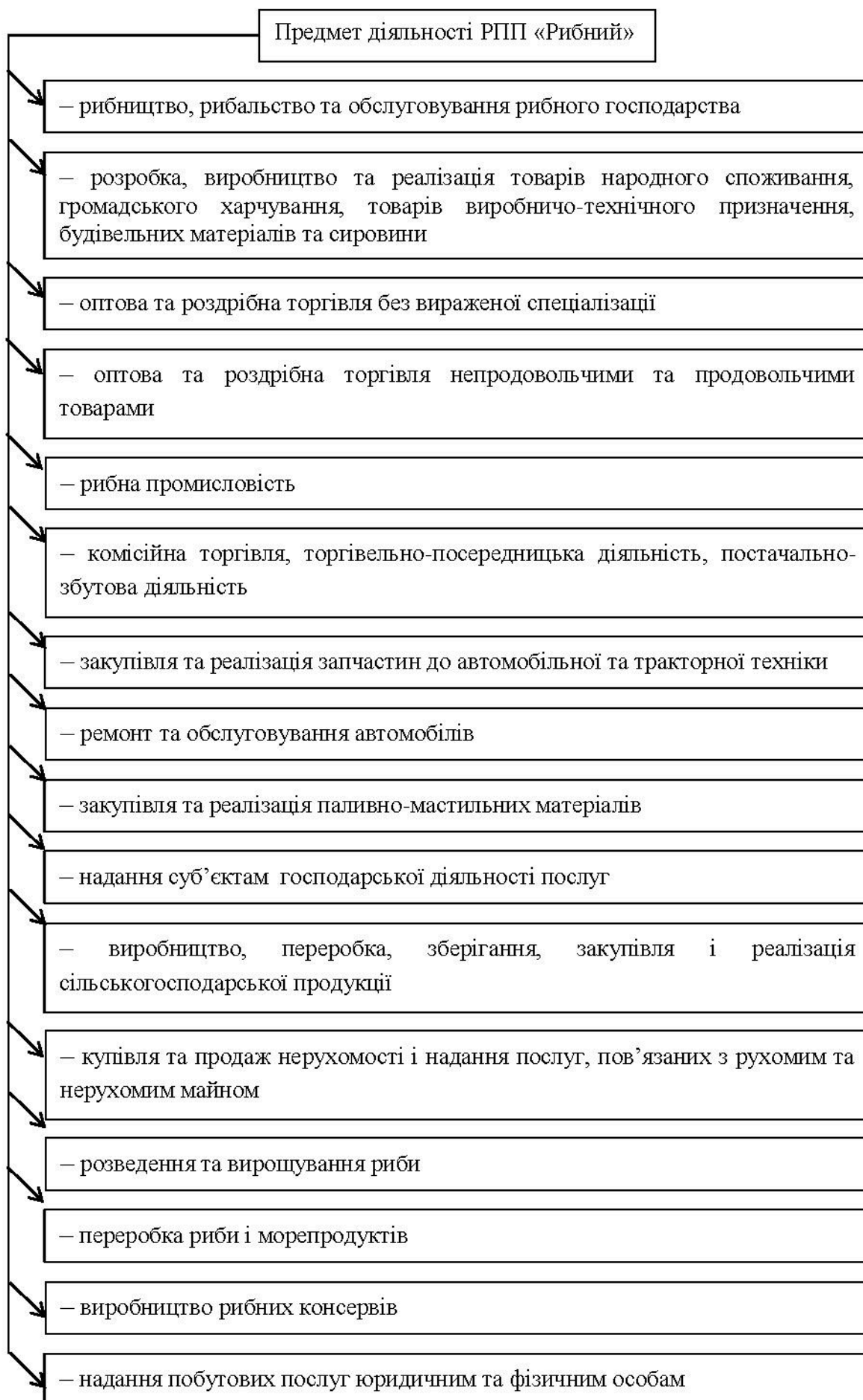

Рис. 1.1. Предмет діяльності РПП «Рибний»

Види діяльності РПП «Рибний» за Класифікатором видів економічної діяльності (КВЕД) представлені у Таблиці 1.2. Коди КВЕД були підбрані при первинній реєстрації підприємства. Види діяльності підприємства внесені до Єдиного державного реєстру (ЄДР) та вказані в довідці статистики.

Таблиця 1.2

Види економічної діяльності РПП «Рибний»

№	Вид діяльності	Код КВЕД	Опис групи
1	Головний	03.12	Прісноводне рибальство
2	Другорядний	01.11	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур
3		03.22	Прісноводне рибництво (аквакультура)
4		10.20	Перероблення та консервування риби, ракоподібних і молюсків
5		46.21	Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин
6		47.11	Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами

Клас професійного ризику виробництва досліджуваного підприємства за основним видом його економічної діяльності – **60** «Рибальство. Рибництво (аквакультура) в риборозплідниках та рибних фермах».

РПП «Рибний» здійснює оперативний та бухгалтерський облік результатів своєї роботи, веде статистичну звітність.

Органи державного контролю та нагляду, в яких РПП «Рибний» перебуває на обліку показані у Таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Облік РПП «Рибний» у державних установах

№	Назва	Ідентифікаційний код	Дата та номер запису про взяття на облік
1	Головне управління регіональної статистики	21680000	11.12.2001
2	Головне управління ДПС у Запорізькій області, Запорізьке управління, Запорізька ДПП (Запорізький район)	43143945	26.02.2002 №1029
			12.12.2002 №08/11-2038

Згідно Статуту, майно підприємства складають основні та оборотні фонди, а також цінності, вартість яких відбивається в Балансі. Джерела формування майна РПП «Рибний» відображені на Рисунку 1.2.

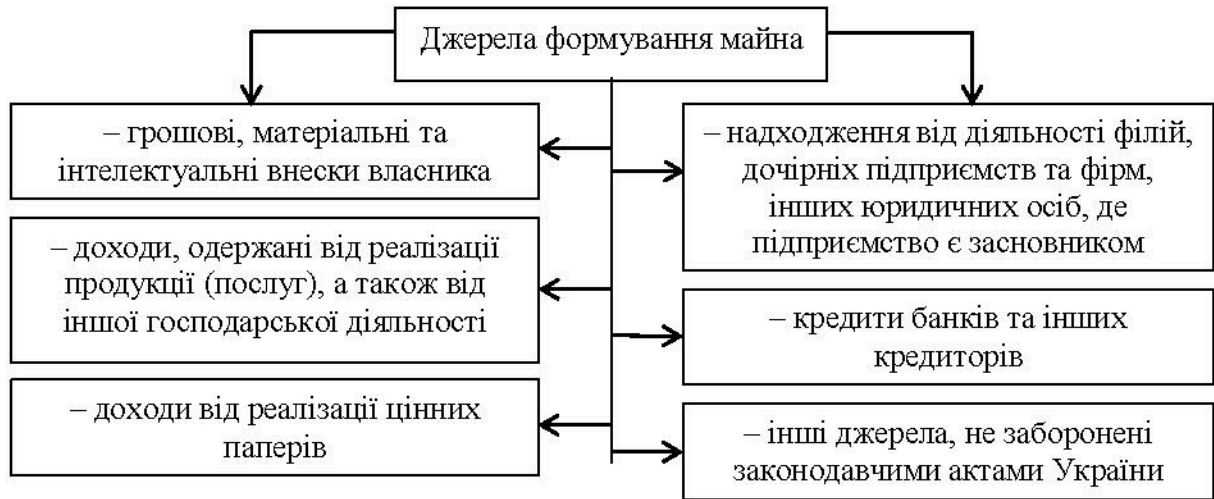

Рис. 1.2. Джерела формування майна РПП «Рибний»

Статутний фонд РПП «Рибний» складає 900000,00 грн і утворюється з грошових та інших матеріальних засобів. Статутний фонд підприємства може включати в себе вартість матеріальних засобів (будинків, споруд, окремих приміщень, обладнання, інших матеріальних цінностей, що передані в користування), а також грошові засоби, що внесені власником в банк на розрахунковий рахунок підприємства.

РПП «Рибний» самостійно здійснює власну господарсько-фінансову діяльність та визначає напрямки підвищення її ефективності.

Ціни і тарифи, за якими реалізовується продукція, роботи, послуги встановлюються самостійно або на договірній основі, згідно з чинним законодавством.

Прибуток, що залишається у підприємства після сплати платежів до бюджету, поступає в його повне розпорядження. Підприємство самостійно визначає напрями використання чистого прибутку;

Господарські відносини з іншими підприємствами, організаціями, установами, трудовим колективом та окремими громадянами здійснюються

на підставі договорів, в яких обумовлюються взаємні права та обов'язки сторін.

Взаємовідносини з найманими працівниками та службовцями будуються на договірній (контрактній) основі і регулюються діючим законодавством. Форма, система і розмір оплати праці встановлюються власником РПП «Рибний» самостійно згідно з чинним законодавством. Працівники підприємства підлягають соціальному страхуванню і соціальному забезпеченню у порядку і на умовах, передбачених чинним законодавством. Середня кількість працівників на підприємстві – 8.

Обов'язком РПП «Рибний» є забезпечення захисту інтересів працівників, створення в кожному структурному місці умов праці відповідно до вимог нормативних актів, а також забезпечення додержання прав працівників на охорону праці, згідно законодавству України. Щодо прав підприємства, які прописані у Статуті, то вони відображені у Таблиці 1.4.

Таблиця 1.4

Права РПП «Рибний»

№	
1	<p>Для здійснення своєї діяльності підприємство має право:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Самостійно здійснювати планування своєї діяльності і перспектив розвитку; – виступати контрагентом в угодах, а також укладати угоди, договори, контракти з юридичними та фізичними особами як на території України, так і за її межами; – виступати позивачем та відповідачем в суді та арбітражному суді; – створювати дочірні підприємства з правом юридичної особи, відкривати філії, представництва, агентства, відділення, фірмові магазини; – вступати в асоціації та інші господарські об'єднання, виступати засновником товариств, міжнародних об'єднань і організацій в Україні та за її межами; – бути засновником та учасником (акціонером) інших юридичних осіб в Україні та за її межами; – здійснювати товарообміни (братерні) операції на ринку України та за її межами; – здійснювати розрахунки в валюті на умовах, передбачених чинним законодавством; – набувати та реалізовувати права на володіння та використання охоронних документів, технологій, «ноу-хау» та іншої технічної інформації; – користуватися залученими коштами (кредитами та позиками); – наймати робочу силу (у тому числі тимчасово для виконання певних робіт), самостійно встановлювати форми і розмір оплати праці; – здійснювати інші дії, що не суперечать діючому законодавству України.
2	<p>В соціально-побутових питаннях підприємство має право:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Будувати житло для працівників, надавати допомогу в купівлі та викупі житла; – набувати, продавати, передавати безкоштовно, брати та віддавати під заставу, а також у тимчасове використання (в тому числі і в оренду) іншим юридичним і

фізичним особам (як в Україні, так і за кордоном) будівлі, споруди, приміщення, товари, майно, транспортні засоби, матеріальні цінності та грошові кошти.

1.2. Фінансовий аналіз РПП «Рибний»

Метою фінансового аналізу РПП «Рибний» є оцінка якості фінансової, економічної та господарської діяльності підприємства.

За основне джерело інформації були взяті такі фінансові звіти як Баланс та Звіт про фінансові результати за 2017, 2018 і 2019 роки.

Функціональною валютою підприємства та валютою подання фінансової звітності є гривня, округлена до тисяч.

Згідно проведеному фінансовому аналізу, були розглянуті такі економічні категорії як активи і пасиви Балансу.

При аналізі Балансу РПП «Рибний» були використані горизонтальний і вертикальний аналіз фінансової звітності у співставленні фінансових даних підприємства за 2017, 2018 та 2019 роки у відносних та абсолютних вимірюваннях.

Метою горизонтального аналізу є визначення абсолютних та відносних змін різних статей балансу, а вертикального – визначення питомої ваги окремих статей та їх змін. [2, с. 84]

Горизонтальний аналіз Балансу РПП «Рибний» наведено в Таблиці 1.5. Згідно даних цієї таблиці отримано наступні результати.

Структуру активів Балансу протягом 2017-2019 років зображено на Рисунку 1.3.

Загальна вартість необоротних активів з 2017 по 2018 року зменшилась на 7,14% , а з 2018 по 2019 ще на 7,69%. Оскільки зменшення відбулося за рахунок основних засобів, то це свідчить про зменшення виробничого та збутового потенціалу підприємства.

Щодо оборотних активів, то з 2017 року по 2018 рік частка як запасів, так і товарів знизилась до нуля. В 2019 році закріпилась тенденція до зниження. Це пояснюється тим, що раніше на підприємстві було присутнє холодильнє обладнання, а зараз продукція реалізується у день вилову риби, або ж наступного дня.

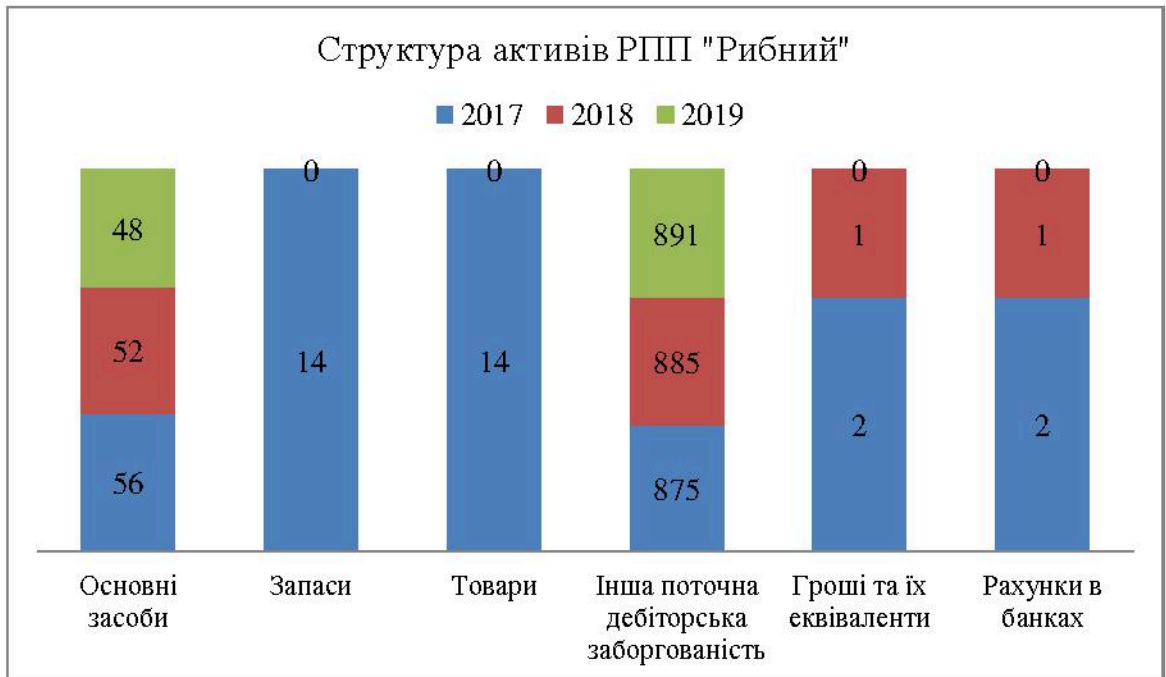

Рис. 1.3. Структура активів РПП «Рибний» в 2017-2019 роках

Значення іншої поточної дебіторської заборгованості з 2017 року по 2018 рік зросло на 1,14%, а з 2018 року по 2019 рік ще на 0,68%.

В 2017 році значення грошових коштів та їх еквівалентів, і рахунків в банках було незначним, а в 2018 році показники ще й знизились на 50%. В 2019 році тенденція до зменшення зберіглась і значення стало дорівнювати нулю. Через це, підприємство може мати труднощі із здійсненням поточних розрахунків з різними контрагентами.

Загалом у першому році досліджуваного періоду загальна вартість активів становила 947 тис. грн. Спочатку спостерігався спад активів на 0,95%, а вже у 2019 році приріст склав 0,11% і вартість досягла значення 939 тис. грн.

Структуру пасивів Балансу протягом 2017-2019 років зображено на Рисунку 1.4.

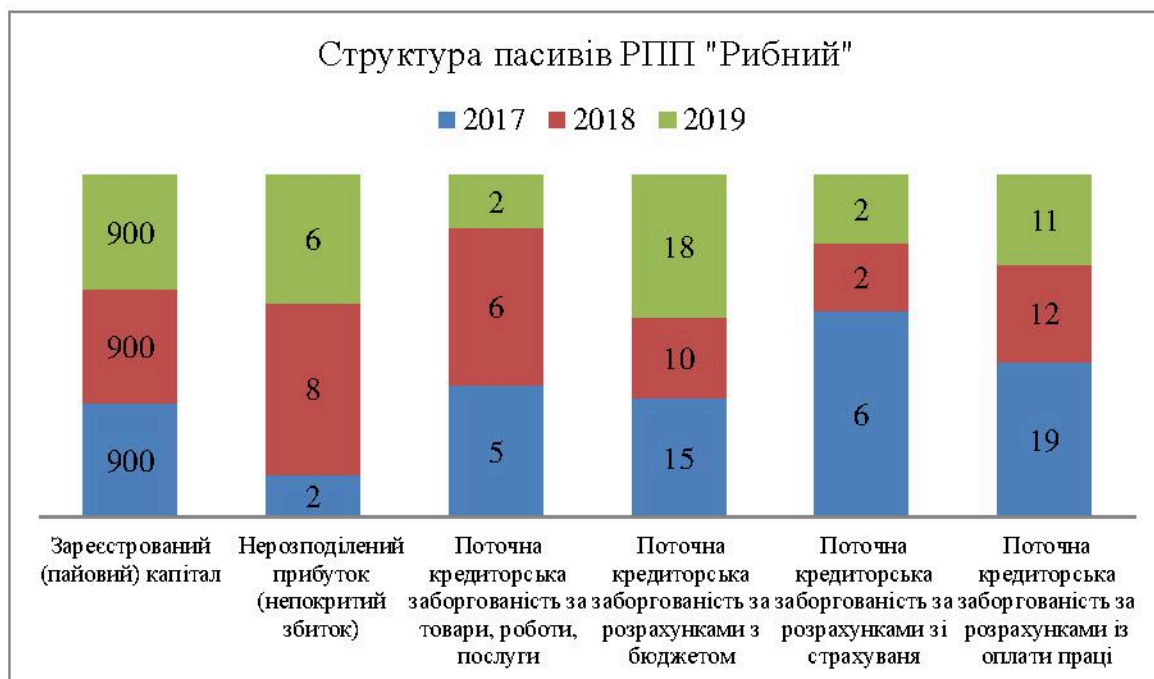

Рис. 1.4. Структура пасивів РПП «Рибний» в 2017-2019 роках

З 2017 року по 2019 рік вартість зареєстрованого (пайового) капіталу залишалася незмінною.

В 2017 році сума нерозподіленого прибутку становила 2 тис. грн. В 2018 році показник збільшився до 8 тис. грн в порівнянні з попереднім роком. Проте вже у 2019 році сума становила 6 тис. грн. Загалом тенденція то збільшення цього показника є позитивною.

У порівнянні з 2017 роком, в 2018 році значення поточних зобов'язань та забезпечень зменшилось. Це відбулося за рахунок зменшення поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом на 5 тис. грн, із страхування на 4 тис. грн та оплати праці на 7 тис. грн. У 2019 році тенденція до зниження зберіглася за рахунок зменшення поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги на 4 тис. грн, за розрахунками із оплати праці на 1 тис. грн. Проте у 2019 році зросло значення поточної дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом на 8 тис. грн. Позитивним явищем є незначна частка кредиторської заборгованості.

У 2017 році загальна вартість пасивів становила 947 тис. грн. Спочатку спостерігається спад показника на 0,95% через зниження значення поточної дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом, страхування і оплати праці. Це свідчить про зниження загальної суми фінансових ресурсів підприємства, які використовуються для здійснення господарської діяльності. У 2019 році тенденція змінилась, і приріст склав 0,11% за рахунок поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом.

Вертикальний аналіз Балансу РПП «Рибний» наведено в Таблиці 1.6. Згідно даних цієї таблиці отримано наступні результати.

За досліджуваний період роботи підприємства найбільшу частку активів становили оборотні активи. В 2017 році частка дорівнювала 94,09%, в 2018 році – 94,46%, і в 2019 році – 94,89%. З одного боку, тенденція до збільшення є позитивною, адже свідчить про збільшення обсягів виробництва та продажу. Проте така значна питома вага активів Балансу зумовлена великою часткою іншої поточної дебіторської заборгованості, а саме: у 2017 році – 92,40%, у 2018 році – 94,35%, у 2019 році – 94,89%. Тому з іншого боку, це може свідчити про неплатоспроможність частини дебіторів.

Згідно Балансу, необоротні активи становлять тільки основні засоби, і з 2017 року по 2019 рік їх частка зменшувалась. З 2017 рік по 2018 рік питома вага основних засобів зменшилась на 0,37%, а з 2018 року по 2019 рік – на 0,43%. Динаміка зменшення частки основних засобів є позитивною, адже це свідчить про стабільність обсягу виробництва.

Загалом майже всі показники активів Балансу мають від'ємне значення абсолютного відхилення з 2017 року по 2019 рік. Виключення становить лише поточна дебіторська заборгованість, що впливає на значення оборотних активів. З 2017 року по 2018 рік поточна дебіторська заборгованість збільшилась на 1,95%, а з 2018 року по 2019 рік на 0,54%.

Щодо пасивів Балансу та часток показників у ньому, то найбільшу питому вагу займає власний капітал зі значенням в 96,49% на 2019 рік.

Значну частку власного капіталу займає зареєстрований (пайовий) капітал з питомою вагою в 95,85% на 2019 рік.

У 2017 році поточні зобов'язання і забезпечення становили 4,75% пасивів Балансу, у 2018 – 3,20%, а у 2019 – вже 3,51%.

В цілому можна зробити висновок, що якість балансу на кінець періоду у порівнянні з початком знизилась.

Таблиця 1.5

Горизонтальний аналіз балансу РПШ «Рибний» за 2017-2019 роки

Показники	2017, тис. грн	2018, тис. грн	2019, тис. грн	Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
				2018/2017	2019/2018	2018/2017	2019/2018
АКТИВ							
I. Необоротні активи	56	52	48	-4	-4	-7,14%	-7,69%
Основні засоби	56	52	48	-4	-4	-7,14%	-7,69%
II. Оборотні активи	891	886	891	-5	5	-0,56%	0,56%
Запаси	14	0	0	-14	0	-100,00%	0,00%
Товари	14	0	0	-14	0	-100,00%	0,00%
Інша поточна дебіторська заборгованість	875	885	891	10	6	1,14%	0,68%
Гроші та їх еквіваленти	2	1	0	-1	-1	-50,00%	-100,00%
Рахунки в банках	2	1	0	-1	-1	-50,00%	-100,00%
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%
БАЛАНС	947	938	939	-9	1	-0,95%	0,11%
ПАСИВ							
I. Власний капітал	902	908	906	6	-2	0,67%	-0,22%
Зареєстрований (пайовий) капітал	900	900	900	0	0	0,00%	0,00%
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	2	8	6	6	-2	300,00%	-25,00%
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	45	30	33	-15	3	-33,33%	10,00%
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	5	6	2	1	-4	20,00%	-66,67%
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	15	10	18	-5	8	-33,33%	80,00%
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	6	2	2	-4	0	-66,67%	0,00%
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками із оплати праці	19	12	11	-7	-1	-36,84%	-8,33%
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%
БАЛАНС	947	938	939	-9	1	-0,95%	0,11%

Таблиця 1.6

Вертикальний аналіз балансу РПП «Рибний» за 2017-2019 роки

Показники	2017, тис. грн	Питома вага, %	2018, тис. грн	Питома вага, %	2019, тис. грн	Питома вага, %	Абсолютне відхилення, % (+/-)	
							2018/2017	2019/2018
АКТИВ								
I. Необоротні активи	56	5,91%	52	5,54%	48	5,11%	-0,37%	-0,43%
Основні засоби	56	5,91%	52	5,54%	48	5,11%	-0,37%	-0,43%
II. Оборотні активи	891	94,09%	886	94,46%	891	94,89%	0,37%	0,43%
Запаси	14	1,48%	-	0,00%	-	0,00%	-1,48%	0,00%
Товари	14	1,48%	-	0,00%	-	0,00%	-1,48%	0,00%
Інша поточна дебіторська заборгованість	875	92,40%	885	94,35%	891	94,89%	1,95%	0,54%
Гроші та їх еквіваленти	2	0,21%	1	0,11%	-	0,00%	-0,10%	-0,11%
Рахунки в банках	2	0,21%	1	0,11%	-	0,00%	-0,10%	-0,11%
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%	0,00%	0,00%
БАЛАНС	947	100%	938	100%	939	100%	0,00%	0,00%
ПАСИВ								
I. Власний капітал	902	95,25%	908	96,80%	906	96,49%	1,55%	-0,32%
Зареєстрований (пайовий) капітал	900	95,04%	900	95,95%	900	95,85%	0,91%	-0,10%
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	2	0,21%	8	0,85%	6	0,64%	0,64%	-0,21%
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%	0,00%	0,00%
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	45	4,75%	30	3,20%	33	3,51%	-1,55%	0,32%
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	5	0,53%	6	0,64%	2	0,21%	0,11%	-0,43%
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	15	1,58%	10	1,07%	18	1,92%	-0,52%	0,85%
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	6	0,63%	2	0,21%	2	0,21%	-0,42%	0,00%
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками із оплати праці	19	2,01%	12	1,28%	11	1,17%	-0,73%	-0,11%
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%	0,00%	0,00%
БАЛАНС	947	100%	938	100%	939	100%	0,00%	0,00%

1.3. Ринкове позиціонування РПП «Рибний»

Як виробнича діяльність, так і конкурентоспроможність кожного підприємства залежить від впливу чималої кількості факторів. Фактори, що впливають на діяльність РПП «Рибний» зображені на Рисунку 1.5.

Рис. 1.5. Фактори, що впливають на діяльність РПП «Рибний»

Щодо конкурентів РПП «Рибний» на ринку, то до них відносяться різні приватні підприємства по всій Україні, які також спеціалізуються на вилові риби. Зокрема серйозною перепоною для пошуку покупців є підприємства, які займаються розведенням і вирощуванням риби та наголошують на своїй екологічній діяльності.

Задля того, щоб РПП «Рибний» мало змогу ознайомитися з усіма чинниками, що впливають на прийняття рішень та знайти власний вектор розвитку, було проведено SWOT-аналіз.

SWOT-аналіз включає в себе аналіз внутрішніх та зовнішніх обставин і факторів підприємства. Даний аналіз розглядає такі елементи як сильні та слабкі сторони підприємства, його можливості та загрози.

На першому етапі проведення SWOT-аналізу були проаналізовані сильні і слабкі сторони РПП «Рибний». Своє відображення цей етап віднайшов у Таблиці 1.7.

Таблиця 1.7

Сильні і слабкі сторони РПП «Рибний»

Внутрішні переваги	Внутрішні недоліки
Найуспішніша репутація на ринку	Наявність постійних конкурентів та атак з їх боку
Надійний партнер	Вузька спеціалізація
Висока обізнаність про стан ринку	Недостатній прибуток
Висока компетентність у власній справі	Низька рентабельність
Найкраща якість виготовленої продукції на ринку	Недостатні фінансові ресурси
Низька ціна продукції на ринку	Низькокваліфіковані кадри
Вдале місцерозташування виробничих потужностей	Виробництво з великими витратами
Висока якість обслуговування покупців	Низькі темпи зростання

На другому етапі проведення SWOT-аналізу були проаналізовані ринкові можливості та загрози з боку зовнішніх обставин для РПП «Рибний». У Таблиці 1.8 показані результати обстеження можливостей та загроз для досліджуваного підприємства.

Таблиця 1.8

Можливості і загрози для РПП «Рибний»

Зовнішні можливості	Зовнішні загрози
Інвестиції та кредити	Повільний темп зростання ринку
Входження у нові ринки	Інфляція та економічна криза
Обслуговування додаткових груп споживачів та розширення каналу збуту	Загроза з боку держави, адже вона наголошує на розвитку аквакультури та закриття рибних господарств
Розширення асортименту товарів	Поява нових сильних конкурентів
	Негативна екологічна ситуація

Третім етапом SWOT-аналізу є узагальнення його результатів та створення матриці SWOT, яка допоможе простежити співвідношення внутрішніх і зовнішніх обставин і факторів підприємства. Матриця SWOT представлена на Рисунку 1.6.

		Сильні сторони	Слабкі сторони
		<ul style="list-style-type: none"> - Найуспішніша репутація на ринку - Висока обізнаність про стан ринку - Висока компетентність у власній справі - Найкраща якість виготовленої продукції на ринку - Низька ціна продукції на ринку - Висока якість обслуговування покупців 	<ul style="list-style-type: none"> - Наявність постійних конкурентів та атак з їх боку - Вузька спеціалізація - Недостатній прибуток - Низька рентабельність - Недостатні фінансові ресурси - Виробництво з великими витратами
Можливості	<ul style="list-style-type: none"> - Інвестиції та кредити - Входження у нові ринки - Обслуговування додаткових груп споживачів та розширення каналу збуту - Розширення асортименту товарів 	<ul style="list-style-type: none"> - Стати основним постачальником риби на ринку - Розширити асортимент продукції задля збільшення продажів - Збільшити об'єму продажу за рахунок низької ціни - Розвивати відправку продукції на експорт 	<ul style="list-style-type: none"> - Утримати покупців від переходу до конкурентів, проінформував їх про високу якість продукції - Залучити інвестиції задля розширення спеціалізації роботи підприємства
	Загрози	<ul style="list-style-type: none"> - Інфляція та економічна криза - Загроза з боку держави, адже вона наголошує на розвитку аквакультури та закриття рибних господарств - Поява нових сильних конкурентів - Негативна екологічна ситуація 	<ul style="list-style-type: none"> - Просувати продукцію за рахунок акцентування уваги на сильних сторонах - Слідкувати за дотриманням квот на вилов риби та забрудненням, спричиненим підприємством, задля поліпшення екологічної ситуації

Рис. 1.6. Матриця SWOT-аналізу РПП «Рибний»

За результатами даного SWOT-аналізу встановлено, що РПП «Рибний» має як сильні сторони, так і деякі можливості на ринку. Проте слабкі сторони та загрози не оминули досліджуване підприємство. Як ми бачимо, даному підприємству складно буде вижити в умовах сучасного стану України. Чимало факторів, які загрожують РПП «Рибний», не залежать від волі керівництва самого підприємства. Аби залишатися «на плаву», необхідно і надалі дотримуватися умов чинного законодавства, сумлінно займатися рибним промислом та продовжувати шукати шляхи реалізації продукції.

Висновки до розділу 1

Завдяки дослідженню особливостей функціонування підприємства РПП «Рибний» у сучасних умовах господарювання були здійснені наступні висновки:

1) РПП «Рибний» самостійно здійснює господарсько-фінансову діяльність згідно законодавства України з метою одержання прибутку;

2) Проведений аналіз фінансового та господарського стану РПП «Рибний» з 2017 по 2019 роки показав:

- зменшення вартості необоротних активів за рахунок основних засобів;

- зменшення частки запасів, товарів, грошових коштів та їх елементів;

- зменшення значення поточних зобов'язань та забезпечень за рахунок зменшення поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом, із страхування та оплати праці;

- збільшення частки оборотних активів за рахунок іншої поточної дебіторської заборгованості.

Таким чином, виявлено:

- зменшення виробничого та збутового потенціалу підприємства;

- те, що велика вірогідність, що підприємство буде мати труднощі із здійсненням поточних розрахунків з різними контрагентами;

- зниження суми фінансових ресурсів підприємства, які використовуються для здійснення господарської діяльності;

- обсяг виробництва є стабільним;

- є можливість, що частина дебіторів неплатоспроможна.

3) Через загрози у вигляді кризового стану України та низької платоспроможності населення РПП «Рибний» може мати труднощі з реалізацією продукції;

4) З метою дослідження ринкового позиціонування РПП «Рибний» були виявлені фактори, що впливають на діяльність підприємства та був

проведений SWOT-аналіз. Задля покращення позиції РПП «Рибний» на ринку були запропоновані такі стратегічні кроки:

- розширення асортименту продукції;
- розширення видів діяльності, а саме – почати більш глибоко вивчати питання аквакультури;
 - залучення інвестицій задля розширення спеціалізації роботи підприємства;
 - розвиток експорту;
 - просування продукції за рахунок акцентування уваги на сильних сторонах підприємства;
 - пильний нагляд за дотриманням квот на вилов риби та забрудненням, спричиненим підприємством, задля поліпшення екологічної ситуації;
 - зменшення витрат на виробництво за рахунок зміни постачальників.

РОЗДІЛ 2

ОБЛІК ДОХОДІВ, ВИТРАТ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПРИКЛАДІ РПП «РИБНИЙ»

2.1. Економічний зміст доходів, витрат і фінансових результатів. Класифікація фінансових результатів

Однією із найважливіших задач кожного підприємства є раціональне використання трудових, матеріальних та фінансових ресурсів задля отримання позитивного фінансового результату, тобто прибутку. Саме через актуальність цієї проблеми, питання економічного змісту доходів, витрат і фінансових результатів знайшло свою відповідь у нормативно-правовій базі та працях багатьох вітчизняних вчених.

Поняття дохід набуло ключового значення як у теорії, так і на практиці здійснення підприємницької діяльності. Воно й не дивно, адже дохід є одним із головних умов розвитку підприємства. З метою дослідження різних поглядів на економічний зміст доходів та пропозиції власного трактування, була розроблена Таблиця 2.1.

Таблиця 2.1

Тлумачення економічної сутності категорії доходу

№ з/п	Джерело	Визначення поняття «доходи»
1	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [3]	Доходи - це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).
2	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [4]	Доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).
3	Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» [5]	Дохід – це валове надходження економічних вигод протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу.

Продовження табл. 2.1

4	Концептуальна основа фінансової звітності [6]	Дохід – це збільшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді надходження чи збільшення корисності активів або у вигляді зменшення зобов'язань, результатом чого є збільшення власного капіталу, за винятком збільшення, пов'язаного з внесками учасників.
5	Гуріна Н.В. «Економічна сутність доходів та їх класифікація: проблеми і шляхи вирішення» [7, с.205]	Доходи – це збільшення економічних вигід унаслідок надходження активів і/або збільшення їх вартості та зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком внесків учасників) внаслідок здійснення певного виду діяльності й отриманих конкурентних переваг у результаті прийняття ефективних управлінських рішень.
6	Карпенко Д.В. «Сучасні підходи до трактування сутності категорії «дохід» [8, с.170]	Дохід підприємства – це збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів (і/або їх переоцінки) і/або погашення зобов'язань, які зумовлюють зростання капіталу (за винятком внесків власників), нараховані і підлягають отриманню протягом звітного періоду та виникають внаслідок використання у виробничо-торгівельній та фінансовій діяльності економічних ресурсів та конкурентних переваг з урахуванням факторів часу та прийнятого рівня підприємницького ризику з метою задоволення економічних та соціальних потреб.
7	Попович О.В., Діденко Н.Ю. «Тлумачення економічної сутності категорії «дохід» [9, с.977-978]	Дохід підприємства – це збільшення економічних вигід у результаті надходження активів і/або погашення зобов'язань, що приводить до зростання капіталу організації, за винятком внесків учасників (власників майна), та отримане внаслідок використання в господарському процесі залучених для цього економічних ресурсів та конкурентних переваг в умовах прийнятного рівня підприємницького ризику.

[Складено на основі 3,4,5,6,7,8,9]

На мою думку, під доходом слід розуміти отримання підприємством грошових коштів або їх еквівалентів та матеріальних цінностей в результаті використання активів, продажу товарів, робіт, послуг або за рахунок інвестування капіталу.

Через те, що всі підприємства прагнуть до максимізації прибутку, слід брати до уваги мінімізацію витрат як один із способів досягнення цієї мети. Саме тому важливо розглянути сутність поняття витрати. У Таблиці 2.2

представлені різні трактування категорії витрат з точки зору науковців та законодавства України.

Таблиця 2.2

Тлумачення економічної сутності категорії витрат

№ з/п	Джерело	Визначення поняття «витрати»
1	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [3]	Витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками).
2	Концептуальна основа фінансової звітності [6]	Витрати - це зменшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді вибуття чи амортизації активів або у вигляді виникнення зобов'язань, результатом чого є зменшення власного капіталу, за винятком зменшення, пов'язаного з виплатами учасникам.
3	Скрипник М.І. «Сутність витрат як економічної категорії» [10, с.164]	Витрати – це грошові та матеріальні ресурси, які використані протягом певного періоду в господарському процесі підприємства, а також показник ефективності діяльності господарюючого суб'єкта.
4	Родіна О.В «Сучасні підходи до визначення сутності категорії «витрати» [11, с.1182]	Витрати – це усі ресурси і фактори виробництва, що потребують обліку, виражені у грошовій формі, а також використані в процесі господарської діяльності для отримання фінансового результату і потрібні для його аналізу, прийняття управлінського рішення, а також є внутрішнім ціноутворюючим чинником.
5	Юшак Ж.М. «Економіко-правова сутність витрат» [12, с.409-410]	Витрати – 1) для цілей бухгалтерського обліку це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками); 2) з точки зору економічної теорії – це грошова оцінка вартості матеріальних, трудових, фінансових, природних, інформаційних та інших видів ресурсів на виробництво та реалізацію продукції за певний період.
6	Фаріон В.Я. «Сутність витрат як економічної категорії» [13, с.47]	Витрати – це сукупність використаних у процесі основної та іншої звичайної діяльності ресурсів, виражених у вартісних вимірниках, обрахованих за прийнятими в галузі правилами і мотивованих цілями отримання прибутку, а також зменшення зобов'язань підприємства перед бюджетом, банками та іншими кредиторами.

[Складено на основі 3,6,10,11,12,13]

Таким чином, на основі проведеного дослідження, під такою економічною категорією як витрати слід розуміти зменшення трудових, матеріальних та фінансових ресурсів задля забезпечення діяльності підприємства.

Ретельно дослідивши нормативно-правову базу України, стало зрозуміло, що в законодавстві не розглядається визначення поняття «фінансовий результат». Завдяки аналізу наукових публікацій було розроблено Таблицю 2.3, у якій можна побачити розбіжності в тлумаченні економічної сутності категорії фінансового результату науковими діячами.

Таблиця 2.3

Тлумачення економічної сутності категорії фінансового результату

№ з/п	Джерело	Визначення поняття «фінансовий результат»
1	Гуренко Т.О., Байцер Д.Л. «Економічна сутність фінансових результатів» [14, с.203]	Фінансовий результат – це така економічна категорія, яка формується поступово протягом фінансово-господарського року від різних видів діяльностей і виражається чистим доходом (прибутком), який залишається у підприємства на власні потреби.
2	Шипіна С.Б. «Сутність поняття “фінансові результати” як об’єкта бухгалтерського обліку» [15, с.232]	Фінансовий результат – це результат господарської діяльності, що є різницею від порівняння доходів і витрат підприємства за вирахуванням сум податків, що визначається за визначений період і в цілому або за видами діяльності та узагальнюється у вигляді прибутку (збитку).
3	Знамеровська Т.М., Халевицька Т.Г. «Фінансові результати діяльності: сутність, порядок формування та відображення в обліку» [16, с.44]	Фінансовий результат – це кінцевий результат діяльності підприємства за звітний період, який виражається прибутком або збитком.
4	Халімон М.В. «Сутність та особливості аудиту фінансових результатів підприємства» [17, с.152]	Фінансовий результат – це приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі його підприємницької діяльності за звітний період.
5	Найда А.В. «Сутність категорії «фінансові результати»: економічний та обліковий підхід» [18, с.187]	Фінансовий результат – це універсальна економічна категорія, що відображає результативність господарської діяльності у вигляді відповідного показника – прибутку або збитку.
6	Бондаренко Н.М., Ковальчук Т.І. «Економічна сутність фінансових результатів діяльності підприємства» [19,	Фінансові результати – це приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, який виникає в процесі його підприємницької діяльності за звітний період.

Продовження табл. 2.3

	с.80]	
7	Білокудря Т. С. «Поняття "фінансові результати" як об'єкт бухгалтерського обліку» [20, с.152]	Фінансовий результат – це категорія, що відображає результативність господарської діяльності у вигляді відповідного показника – прибутку або збитку.

[Складено на основі 14,15,16,17,18,19,20]

Виходячи з аналізу розглянутих трактувань в наукових публікаціях, можна запропонувати власне розуміння категорії фінансовий результат. Фінансовий результат – це індикатор ефективності підприємницької діяльності, який визначається прибутком або ж збитком підприємства в результаті реалізації товарів (робіт, послуг) за звітний період і виражений у грошовій формі.

Щоб отримати повну, правдиву та достовірну інформацію про напрямки використання та порядок формування фінансових результатів, необхідно використовувати науково та законодавчо обґрунтовану класифікацію. Класифікація, наведена на Рисунку 2.1, дозволить з точністю визначити в теперішньому звітному періоді та спрогнозувати в майбутньому звітному періоді результати діяльності підприємства з урахуванням усіх чинників, що можуть впливати на їх формування.

Рис. 2.1. Класифікація фінансових результатів

2.2. Нормативно-правове регулювання обліку доходів, витрат і фінансових результатів

Підприємницька діяльність безпосередньо залежить від нормативно-правової бази, яка регулює внутрішні і зовнішні відносини підприємства та забезпечує регламентацію бухгалтерського обліку.

Ключові джерела нормативно-правової бази обліку доходів, витрат і фінансових результатів розглянуті в Таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Огляд нормативно-правової бази з питань обліку доходів, витрат і фінансових результатів

№	Назва документу	Ким та коли прийнятий	Призначення документу
1	Податковий кодекс України [21]	Прийнято Верховною Радою України Кодекс України № 2755-VI 02.12.2010	Регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків, а також відповідальність за порушення податкового законодавства. [21, ст.1, п.1.1.]
2	Господарський кодекс України [1]	Прийнято Верховною Радою України Кодекс України № 436-IV 16.01.2003	Визначає основні засади господарювання в Україні і регулює господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання. [1, ст.1]
3	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [3]	Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73	Визначає мету, склад і принципи складання фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів. [3, п.1]
4	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід" [22]	Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 29.11.99 № 290	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та її розкриття у фінансовій звітності. [22, ст.1]

Продовження табл. 2.4

5	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати" [23]	Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності. [23, п.1]
6	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 "Податок на прибуток" [24]	Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2000 № 353	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати, доходи, активи і зобов'язання з податку на прибуток та її розкриття у фінансовій звітності. [24, ст.1]
7	Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» [5]	Видано Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку 01.01.2012	Визначає обліковий підхід до доходу, який виникає в результаті певних типів операцій та подій. [5]
8	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [25]	Прийнято Верховною Радою України 16.07.1999 № 996-XIV	Визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні. [25]
9	Концептуальна основа фінансової звітності [6]	Видано Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку 01.09.2010	Містить виклад концепцій, на яких ґрунтується складання і подання фінансових звітів зовнішнім користувачам. [6]
10	Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку [26]	Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356	Спрямовані на узагальнення у регістрах бухгалтерського обліку (крім регістру позабалансового обліку) методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності підприємств і організацій та інших юридичних осіб (крім банків і бюджетних установ), їх філій, відділень, представництв незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності (далі - підприємства), на накопичення аналітичних даних про склад і рух активів, капіталу і зобов'язань, доходів, витрат, фінансових результатів. [26]
11	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського	Затверджено наказом Міністерства фінансів України	Встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про

Продовження табл. 2.4

	обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [27]	від 30.11.1999 № 291	наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій та інших юридичних осіб (крім банків, бюджетних установ та підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності) незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності, а також виділених на окремий баланс філій, відділень та інших відособлених підрозділів юридичних осіб (далі - підприємства). [27, абзац перший розділу І]
--	---	----------------------	---

[Складено на основі 1,3,5,6,21,22,23,24,25,26,27]

Підсумовуючи аналіз джерел нормативно-правового спрямування, слід відзначити, що законодавча база для здійснення обліку доходів, витрат і фінансових результатів в Україні представлена достатньою кількістю законів, положень (стандартів) бухгалтерського обліку, методичних рекомендацій, інструкцій та міжнародних стандартів, аби відобразити інформацію в обліку у повній мірі.

2.3. Облік доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «Рибний»

У ході діяльності кожного підприємства виникають як доходи так і витрати. Щодо досліджуваного підприємства «Рибний», то на Рисунку 2.2. відображені специфічні види його доходів та витрат.

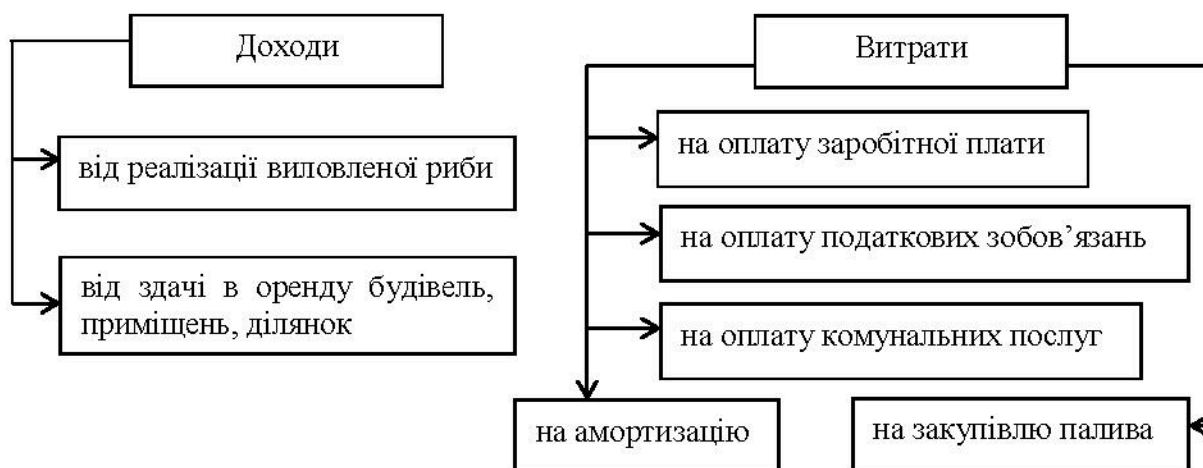

Рис. 2.2. Види доходів та витрат РПП «Рибний»

Перелік первинних документів, які використовуються на підприємстві «Рибний» для відображення доходів від операційної діяльності, наведений у Таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Відображення доходів підприємства в первинних документах

№	Вид доходу	Первинний документ
1	Дохід від реалізації готової продукції	Виписка банку, Рахунок-фактура, Товарно-транспортна накладна, Накладна на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів, Розрахунок (довідка) бухгалтерії
2	Інші операційні доходи	Виписка банку, Рахунок-фактура, Договір оренди

Розподіл первинних документів за групами витрат на підприємстві «Рибний» відображено у Таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Відображення витрат підприємства в первинних документах

№	Вид витрат	Елементи витрат	Первинний документ
1	Загальновиробничі витрати	<ul style="list-style-type: none"> – Витрати на управління виробництвом – Витрати на комунальні послуги – Витрати на обслуговування виробничого процесу – Витрати на оплату праці персоналу, що обслуговує виробництво – Витрати на амортизацію – Інші загальновиробничі витрати 	<ul style="list-style-type: none"> – Бухгалтерська довідка – Рахунок-фактура – Накладна на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів – Розрахунково-платіжна відомість

Продовження табл. 2.6

2	Адміністративні витрати	– Витрати на оплату праці персоналу, що зайнятий в управлінні підприємством – Інші адміністративні витрати	
3	Витрати на збут	– Витрати на оплату персоналу, що пов'язаний зі збутом продукції	
4	Інші операційні витрати	– Інші витрати	

Базою для накопичення інформації для зіставлення фінансової звітності є реєстри аналітичного та синтетичного обліку.

Підприємство має право самостійно розробляти додаткові субрахунки та аналітичні рахунки, відповідно до його діяльності та потреб.

Для обліку доходів РПП «Рибний» використовує рахунки 7 («Доходи і результати діяльності») класу. У Таблиці 2.7 представлені проведення, які застосовуються РПП «Рибний» для відображення доходів.

На субрахунку 6415 «Розрахунки з ПДВ» обліковуються за кредитом податкові зобов'язання із ПДВ, а за дебетом – податковий кредит із ПДВ. Сальдо за цим субрахунком показує дані для відображення в Податковій декларації з податку на додану вартість. За кредитом рахунку відображаються податкові зобов'язання до сплати, а за дебетом – заборгованість бюджету перед платником податків.

На субрахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції» відображаються доходи від реалізації готової продукції, а на субрахунку 703 «Дохід від реалізації послуг» відображаються доходи від здачі в оренду основних засобів. За кредитом рахунків відображається нарахування доходів, а за дебетом – зменшення на суму податкового зобов'язання з ПДВ та списання на фінансові результати.

Таблиця 2.7

Бухгалтерські проводки щодо обліку доходів на підприємстві «Рибний»

№	Операція	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Визнано дохід від реалізації готової продукції (карася) за складу	361	701	27228,00

Продовження табл. 2.7

2	Відображено податкове зобов'язання за ПДВ	701	6415	4538,00
3	Нараховано орендну плату будівлі ТОВ «Січ-Інфоком»	377	703	300,00
4	Нараховано податкове зобов'язання за ПДВ	703	6415	50,00
5	Компенсація витрат за комунальні послуги	377	703	40,00
6	Нараховано податкове зобов'язання за ПДВ	377	703	6,67
7	Нараховано орендну плату ділянки бетонного майданчику ПрАТ ВФ Україна	377	703	2000,00
8	Нараховано податкове зобов'язання за ПДВ	703	6415	333,33
9	Нараховано орендну плату за розміщення обладнання базової станції «RBS» ПрАТ Київстар	377	703	2000,00
10	Нараховано податкове зобов'язання за ПДВ	703	6415	333,33
11	Нараховано орендну плату нежитлового приміщення площею 40 кв. м. ПАТ Укртелеком	377	703	500,00
12	Нараховано податкове зобов'язання за ПДВ	703	6415	83,33
13	Нараховано орендну плату за механізовану бригаду ТОВ «Александр-Агро 2»	377	703	6000,00
14	Нараховано податкове зобов'язання за ПДВ	703	6415	1000,00
15	Компенсація витрат за витрачену електроенергію орендарем	377	703	1856,60
16	Нараховано податкове зобов'язання за ПДВ	703	6415	309,43

Для обліку витрат РПП «Рибний» використовує рахунки 8 класу «Витрати за елементами» та 9 класу «Витрати діяльності» одночасно. У Таблиці 2.8 представлено фрагмент робочого плану рахунків 8 класу, які використовуються для обліку витрат на підприємстві.

Таблиця 2.8

**Фрагмент робочого плану рахунків 8 класу, які використовуються
для обліку витрат**

№	Назва рахунку	Об'єкт обліку
1	808 «Інші загальновиробничі витрати»	Витрати, що пов'язані з товарами, використаними для виробничо-господарських потреб
2	811.1 «Витрати на зарплату адміністративного персоналу»	Витрати, що пов'язані з виплатою заробітної плати адміністративному персоналу
3	811.2 «Витрати на зарплату виробничого персоналу»	Витрати, що пов'язані з виплатою заробітної плати виробничому персоналу
4	821 «Витрати на податки та обов'язкові платежі»	Витрати, що пов'язані з розрахунками за податками та обов'язковими платежами
5	831 «Витрати на амортизацію основних засобів»	Витрати, що пов'язані з нарахуванням амортизації основних засобів
6	84.1 «Інші загальновиробничі витрати»	Витрати, що пов'язані з організацією і управлінням виробництва

Продовження табл. 2.8

7	84.2 «Інші загальногосподарські витрати»	Витрати, що пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства
---	--	---

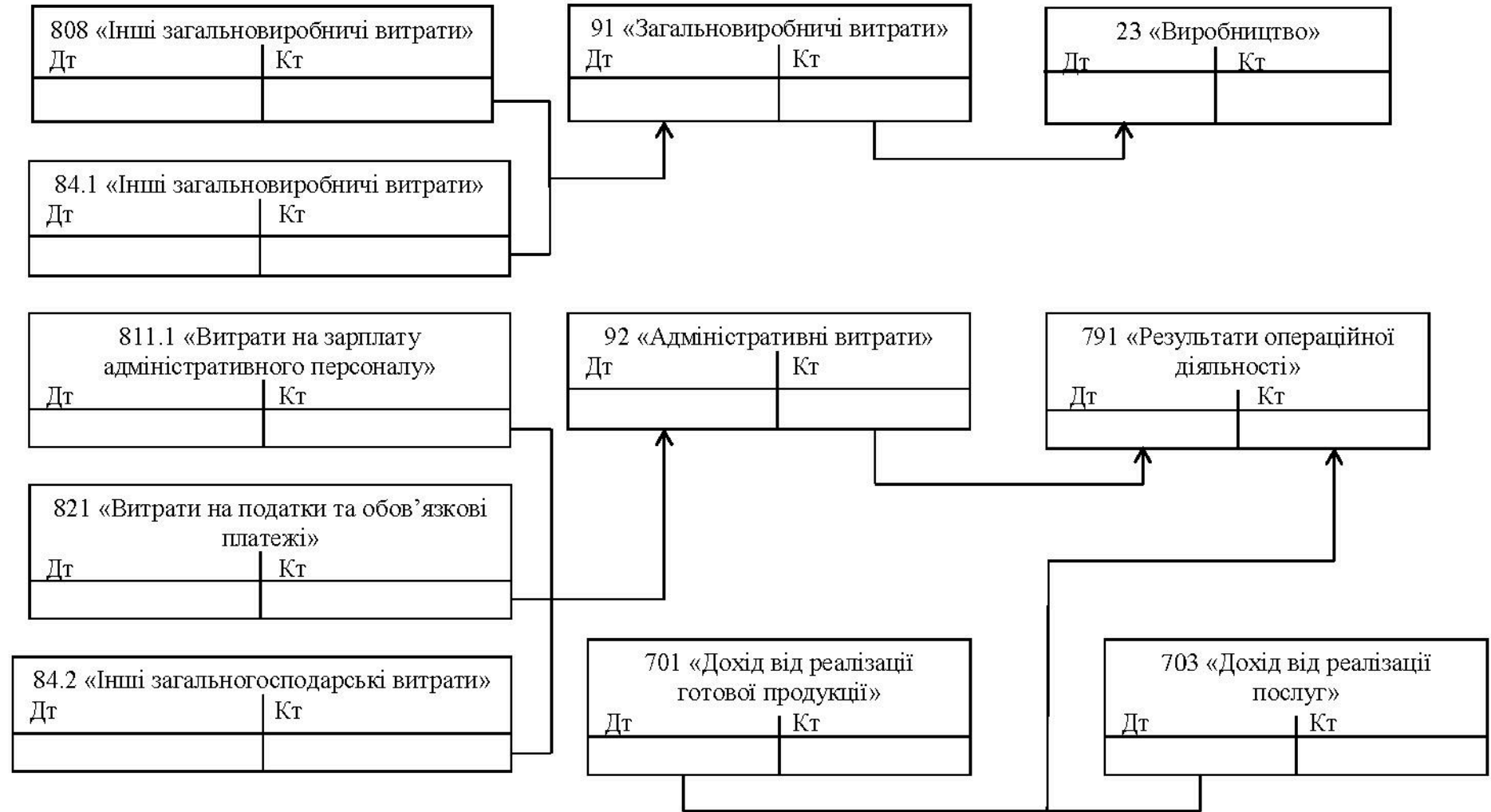
Рахунки 8 класу закриваються на рахунки 9 класу проведеннями, показаними у Таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Закриття елементів витрат на РПШ «Рибний»

№	Операція	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Списані витрати, що пов'язані з товарами, використаними для виробничо-господарських потреб на загальновиробничі витрати	91	808	35500,20
2	Списані витрати, що пов'язані з виплатою заробітної плати адміністративному персоналу на адміністративні витрати	92	811.1	43776,27
3	Списані витрати, що пов'язані з виплатою заробітної плати виробничому персоналу на витрати на виробництво	23	811.2	81197,08
4	Списані витрати, що пов'язані з розрахунками за податками та обов'язковими платежами на адміністративні витрати	92	821	26187,57
5	Списані витрати, що пов'язані з нарахуванням амортизації основних засобів	23	831	885,72
6	Списані витрати, що пов'язані з організацією і управлінням виробництва на загальновиробничі витрати	91	84.1	42600,54
7	Списані витрати, що пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства на адміністративні витрати	92	84.2	1309,57

Загальну схему обліку витрат і доходів зображено на Рисунку 2.3.

Продовження рис. 2.3

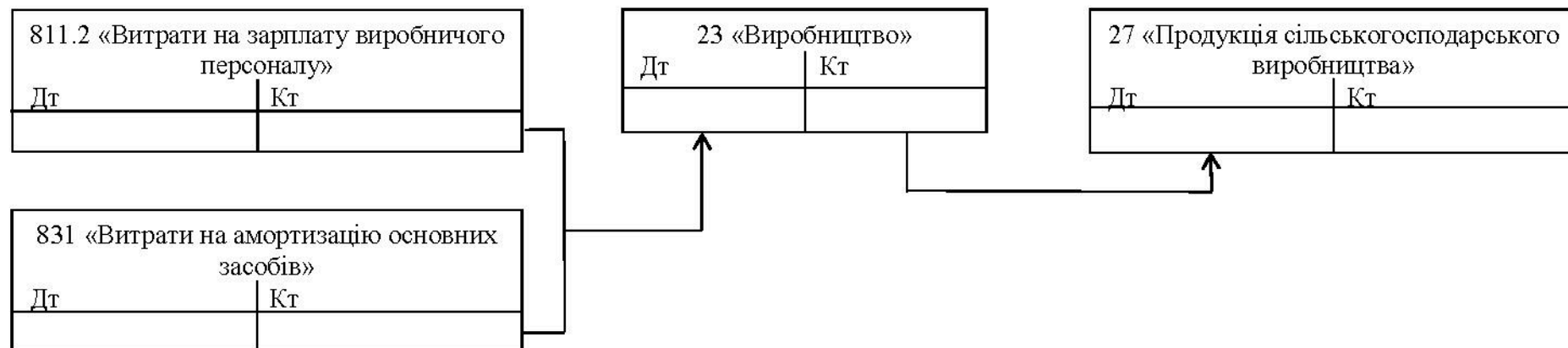

Рис. 2.3. Схема обліку витрат і доходів

Фінансовий результат діяльності підприємства (прибуток або збиток) за поточний звітний період (рік) визначається на рахунку 791 «Фінансовий результат від основної діяльності» після закриття рахунків доходів та витрат.

Рахунки витрат та доходів закриваються на рахунки 7 класу проведеннями, наведеними у Таблиці 2.10.

Таблиця 2.10

Закриття елементів витрат та доходів на фінансовий результат на підприємстві «Рибний»

№	Операція	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Визнання виручки як доходу від продажу готової продукції за вирахуванням непрямих податків за звітний період	701	791	240003,33
2	Визнання виручки як доходу від реалізації робіт/послуг за вирахуванням непрямих податків за звітний період	703	791	33315,70
3	Списано прямі виробничі витрати на зменшення доходів звітного періоду	791	901	130737,89
4	Списано собівартість реалізованої продукції на зменшення доходів звітного періоду	791	901	33278,00
5	Списано витрати на оплату праці адміністративно-управлінського персоналу на зменшення доходів звітного періоду	791	92	43776,27
6	Списано витрати на оплату податків та обов'язкових платежів	791	92	26187,57
7	Списано витрати на суму всіх інших витрат, понесених у зв'язку з управлінням підприємством	791	92	1309,57
8	Списано витрати на оплату послуг банків	791	92	1050,00

Кінцеве сальдо рахунку 791 «Фінансовий результат від основної діяльності» при його закритті у кінці звітного року списується на рахунок 441 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». Проведення відображене на Рисунку 2.4. За 2019 рік РПП «Рибний» отримало прибуток на суму 36979,73 грн.

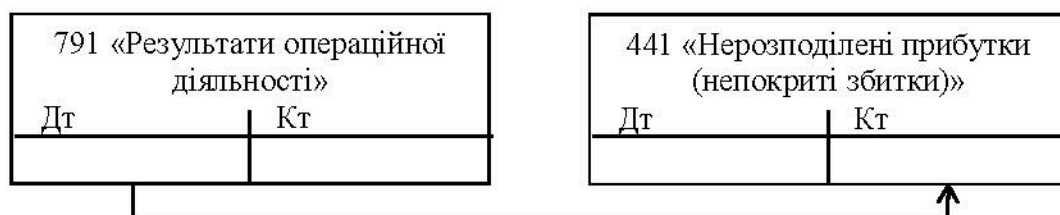

Рис. 2.4. Закриття фінансового результату на прибуток

2.4. Удосконалення обліку доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «Рибний»

Чимало наукових діячів розглядали в своїх працях проблеми організації та методики обліку доходів, витрат і фінансових результатів. Зокрема питання удосконалення обліку доходів, витрат і фінансових результатів ніколи не полишало своєї актуальності. Адже підприємства прагнуть спростити та модернізувати кожен процес своєї діяльності, особливо таку складову як фінансовий облік.

Щодо РПП «Рибний», то запропоновані шляхи удосконалення обліку доходів, витрат і фінансових результатів відображені у Таблиці 2.11.

Таблиця 2.11

Шляхи удосконалення обліку доходів, витрат і фінансових результатів на РПП «Рибний»

№	Проблема	Пропозиція
1	При формуванні доходу від здачі в оренду будівель, приміщень, ділянок не зрозуміло, від якого виду основних засобів яка частка доходу отримується	Задля того, щоб аналізувати від якого виду основних засобів яка частка доходу отримується, необхідно при обліку доходів обліковувати на різних субрахунках різні види орендної плати, а саме: 703.1 «Дохід від орендної плати будівель» 702.2 «Дохід від орендної плати ділянок» 703.3 «Дохід від орендної плати приміщень»
2	Згідно розглянутого Балансу (Звіту про фінансовий стан) за 2017-2019 роки, ми бачимо, що РПП «Рибний» використовує таку форму Балансу, що не є доречною для надання інформації нашим підприємством	Використовувати стандартний бланк Балансу (Звіту про фінансовий стан), який пропонується Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [3]
3	Оскільки ведення бухгалтерської документації в паперовому вигляді не може охопити весь обсяг інформації, застаріла технічна та інформаційна база можуть спричиняти певні проблеми	Провести реорганізацію технічної та інформаційної бази, а саме: впровадити автоматизовану систему обліку і аналізу за допомогою комп'ютерних програм

Отже, ведення обліку та розкриття фінансового результату із запропонованими кроками задля удосконалення обліку дозволить здійснювати оперативне управління доходами та витратами, а також

проводити ретельний аналіз та оцінювати ефективність всіх напрямів діяльності РПП «Рибний».

Висновки до розділу 2

Завдяки дослідженню сучасного стану облікової системи щодо обліку доходів, витрат і фінансових результатів підприємства «Рибний» у сучасних умовах господарювання були здійснені наступні висновки:

1) Економічна сутність таких категорій як доходи, витрати та фінансовий результат є базою для організації обліку даних понять, тому були розроблені власні тлумачення цих понять та розглянута класифікація фінансового результату задля аналізу чинників, які можуть впливати на його формування;

2) Законодавча база для здійснення обліку доходів, витрат і фінансових результатів в Україні представлена достатньою кількістю законів, положень (стандартів) бухгалтерського обліку, методичних рекомендацій, інструкцій та міжнародних стандартів, аби відобразити інформацію в обліку у повній мірі;

3) Документальне оформлення операцій, пов'язаних з обліком доходів, витрат та фінансового результату на підприємстві «Рибний» висвітлюється у повній мірі та відповідає чинному законодавству України;

4) Підприємству «Рибний» слід провести заходи щодо покращення облікового процесу доходів, витрат та фінансового результату, а саме:

- задля того, щоб аналізувати від якого виду основних засобів яка частка доходу отримується, необхідно при обліку доходів обліковувати на різних субрахунках різні види орендної плати, а саме:

703.1 «Дохід від орендної плати будівель»

702.2 «Дохід від орендної плати ділянок»

703.3 «Дохід від орендної плати приміщень»;

- використовувати стандартний бланк Балансу (Звіту про фінансовий стан), який пропонується Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»;

- модернізувати автоматизовану систему обліку і аналізу;

- провести реорганізацію технічної та інформаційної бази, а саме: впровадити автоматизовану систему обліку і аналізу за допомогою комп'ютерних програм.

РОЗДІЛ 3

АУДИТ ДОХОДІВ, ВИТРАТ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПРИКЛАДІ РПП «РИБНИЙ»

3.1. Мета, завдання, методи, інформаційні джерела та нормативно-правова база проведення аудиту доходів, витрат і фінансових результатів

Задля того, щоб завжди мати впевненість в достовірності бухгалтерської звітності досліджуваного підприємства, потрібно проводити аудиторську перевірку на постійній основі.

Перед тим, як розглянути основні засади методики аудиту доходів, витрат і фінансових результатів, слід визначити мету, завдання, методи та джерела інформації аудиту, а також оглянути законодавчу базу.

На Рисунку 3.1 представлена мета аудиту доходів, витрат і фінансових результатів.

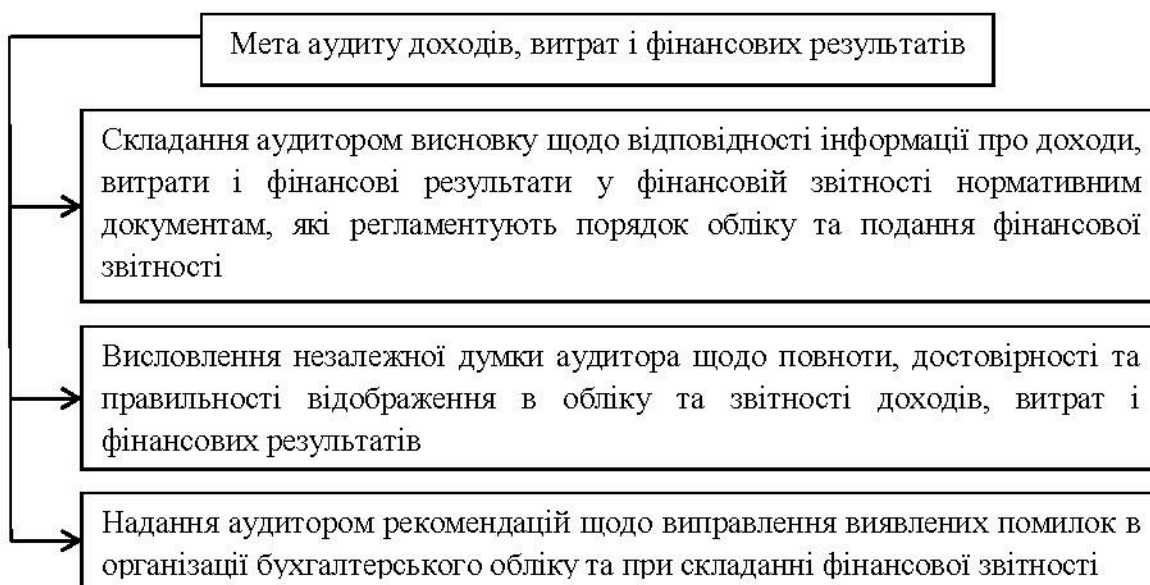

Рис. 3.1. Мета аудиту доходів, витрат і фінансових результатів

Для досягнення мети аудиту доходів, витрат і фінансових результатів мають бути вирішені завдання, вказані на Рисунку 3.2.

Рис. 3.2. Завдання аудиту доходів, витрат і фінансових результатів [28, с.372]

Для вирішення поставлених завдань аудиторю необхідно мати певне інформаційне забезпечення, яке допоможе розкрити коло питань, пов'язане з проведенням аудиту. Джерела інформації для проведення аудиту доходів, витрат і фінансових результатів показані у Таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Інформаційні джерела аудиту доходів, витрат і фінансових результатів

№	Джерело	Інформація	
1	Первинні документи	- Договори купівлі-продажу - Рахунки-фактури - Бухгалтерські довідки - Накладні на відпуск продукції - Податкові накладні - Прибутковий касовий ордер - Видаткові касові ордери - Платіжні доручення - Виписки банків	
2	Облікові реєстри	- Книга Головна	
3	Бухгалтерська звітність	- Баланс (Звіт про фінансовий стан) - Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) - Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) - Звіт про власний капітал - Примітки до річної фінансової звітності	
4	Податкова звітність	- Декларація з ПДВ	
5	Установчі документи	- Наказ про облікову політику підприємства - Статут підприємства	
6	Рахунки бухгалтерського обліку	Рахунок	Назва рахунку
		Клас 2. Запаси	
		23	Виробництво
		27	Продукція сільськогосподарського виробництва
		Клас 7. Доходи і результати діяльності	
		701	Дохід від реалізації готової продукції
		703	Дохід від реалізації послуг
		791	Результати операційної діяльності
		Клас 8. Витрати за елементами	
		808	Інші загальновиробничі витрати
		811.1	Витрати на зарплату адміністративного персоналу
		811.2	Витрати на зарплату виробничого персоналу
		821	Витрати на податки та обов'язкові платежі
		831	Витрати на амортизацію основних засобів
		84.1	Інші загальновиробничі витрати
		84.2	Інші загальногосподарські платежі
		Клас 9. Витрати діяльності	
91	Загальновиробничі витрати		
92	Адміністративні витрати		

Щодо методів аудиту, то вони представляють із себе сукупність прийомів, які допоможуть оцінити стан доходів, витрат і фінансових

результатів. Застосовувані методи аудиту при подальшому дослідженні зображені на Рисунку 3.3.

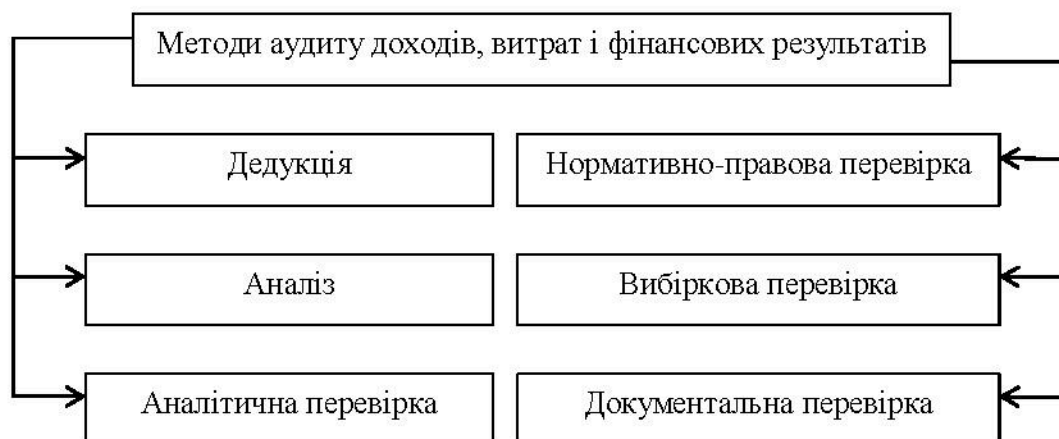

Рис. 3.3. Методи аудиту доходів, витрат і фінансових результатів

Задля того, щоб провести аудит доходів, витрат і фінансових результатів аудитор обов'язково повинен керуватися актуальною нормативно-правовою базою України, яка відображена у Таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Огляд нормативно-правової бази для проведення аудиту доходів, витрат і фінансових результатів

№	Назва документу	Ким та коли прийнятий	Призначення документу
1	Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [29]	Прийнято Верховною радою України від 21.12.2017 № 2258-VIII	Визначає правові засади аудиту фінансової звітності, провадження аудиторської діяльності в Україні та регулює відносини, що виникають при її провадженні. [29]
2	Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016-2017 років [30]	Видано Радою з Міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості	Регулюють виконання завдань з аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, які здійснюються відповідно до Міжнародних стандартів. [30]
3	Цивільний кодекс України [31]	Прийнято Верховною радою України від 16.01.2003	Регулює особисті немайнові та майнові відносини (цивільні відносини). [31, ст.1, п.1]

Продовження табл. 3.2

		№ 435-IV	
4	Господарський кодекс України [1]	Прийнято Верховною Радою України від 16.01.2003 № 436-IV	Визначає основні засади господарювання в Україні і регулює господарські відносини. [1, ст.1]
5	Податковий кодекс України [21]	Прийнято Верховною Радою України Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI	Регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів. [21, ст.1, п.1.1.]
6	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [4]	Прийнято Верховною Радою України від 16.07.1999 № 996-XIV	Визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні. [4]
7	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [3]	Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73	Визначає мету, склад і принципи складання фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів. [3, п.1]
8	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [22]	Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 29.11.99 № 290	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та її розкриття у фінансовій звітності. [22, ст.1]
9	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [23]	Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності. [23, п.1]
10	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [27]	Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291	Встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності. [27, абзац перший розділу I]
11	Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності [32]	Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 №433	Розглядають питання розкриття інформації за статтями Балансу (Звіту про фінансовий стан), Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), Звіту про рух грошових коштів, Звіту про власний капітал. [32, п. 1.2]
12	Положення про документальне забезпечення записів у	Затверджено Наказом Міністерства фінансів України	Встановлює порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку, а також

Продовження табл. 3.2

бухгалтерському обліку [33]	24.05.1995 № 88	зберігання первинних документів, облікових регістрів, бухгалтерської та іншої звітності, що ґрунтується на даних бухгалтерського обліку. [33, п. 1.1]
-----------------------------	-----------------	---

[Складено на основі 1,3,4,21,22,23,27,29,30,31,32,33]

3.2. Організація проведення аудиту доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «Рибний»

Для того, щоб провести аудит доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «Рибний» необхідно дотримуватися певної послідовності здійснення аудиторських процедур. Тому у Таблиці 3.3 запропонована етапність проведення аудиторської перевірки.

Таблиця 3.3

Етапи проведення аудиту доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «Рибний»

№	Етап перевірки	Аудиторські кроки
1	Підготовчий етап	<ul style="list-style-type: none"> - Надання згоди на проведення аудиту; - Укладання договору про проведення аудиту; - Знайомство з підприємством РПП «Рибний»; - Оцінка внутрішнього контролю; - Розробка плану та програми аудиторської перевірки доходів, витрат і фінансових результатів.
2	Основний етап	<ul style="list-style-type: none"> - Перевірка правильності та своєчасності документування та відображення операцій з витратами та доходами; - Перевірка синтетичного та аналітичного обліку доходів та витрат; - Підтвердження законності обліку доходів і витрат діяльності; - Перевірка правильності списання доходів і витрат на фінансові результати; - Перевірка показників Звіту про фінансові результати.
3	Заключний етап	<ul style="list-style-type: none"> - Підготовка аудиторського звіту; - Презентація аудиторського звіту керівництву РПП «Рибний».

Задля того, щоб аудиторська перевірка була проведена, необхідно спочатку підписати Лист-зобов'язання, який представлений у Додатку А, потім заключити Договір, як у Додатку Б.

Наступним кроком є складання програми проведення аудиту. Програма аудиту доходів, витрат і фінансових результатів доповнює та конкретизує етапи проведення аудиту, визначає характер, строк та обсяг аудиторських процедур, які заплановані. Програма аудиту розроблена згідно етапам проведення аудиту доходів, витрат і фінансових результатів та представлена у Таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Програма проведення аудиту доходів, витрат та фінансових результатів на підприємстві «Рибний»

№	Мета і завдання аудиту	Методи і процедури аудиту	Аудиторські докази	Термін виконання	Виконавець
1	Підготовчий етап				
	- Загальне ознайомлення з підприємством РПП «Рибний»; - Оцінка внутрішнього контролю на підприємстві.	- Отримання завдання на проведення аудиту доходів, витрат та фінансових результатів; - Ознайомлення з установчими та реєстраційними документами підприємства; - Встановлення видів діяльності, що здійснюються на підприємстві РПП «Рибний»; - Складання плану та програми аудиторської перевірки доходів, витрат та фінансових результатів; - Узгодження плану перевірки з керівництвом РПП «Рибний».	Статут, Наказ про облікову політику підприємства.	04.05.2020 – 07.05.2020	Бежан М.С.
2	Основний етап				
	- Перевірка відповідності бухгалтерського обліку діючому законодавству України	- Перевірка наявності доходів та витрат від здійснення господарської діяльності; - Перевірка дотримання договірних зобов'язань з постачальниками і покупцями, а також правильності визначення доходів та витрат за ними;	Рахунки-фактури, товарно-транспортні накладні, довідки (розрахунки), платіжні доручення, прибуткові касові ордери, видаткові	08.05.2020 – 15.05.2020	Бежан М.С.

Продовження табл. 3.4

	<ul style="list-style-type: none"> - Перевірка правильності відображення в аналітичних і синтетичних регістрах обліку доходів, витрат та фінансових результатів - Перевірка фінансової звітності 	<ul style="list-style-type: none"> - Дослідження первинних документів, що підтверджують отримання доходів та виникнення витрат; - Встановлення відповідності відображення сум доходів та витрат на рахунках бухгалтерського обліку, в облікових регістрах та звітності, відповідно до наявних первинних документів; - Перевірка правильності списання доходів та витрат на фінансовий результат; - Встановлення повноти та своєчасності відображення доходів та витрат у бухгалтерському обліку та в цілях оподаткування; - Перевірка правильності оцінки доходів та витрат, відповідно до ПКУ та П(С)БО; - Встановлення повноти та своєчасності відображення інформації в податковій звітності; - Складання переліку відсутніх первинних документів; - Складання переліку доходів та витрат, які не відображені в обліку; - Вивчення процесу визначення фінансового результату на підприємстві; - Повна перевірка форм фінансової звітності та документів щодо розрахунку фінансового результату. 	<p>касові ордери, виписки банків, Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом), Звіт про власний капітал, Примітки до річної фінансової звітності податкові накладні, Декларація з ПДВ, Книга Головна.</p>		
3	Заключний етап				
	<ul style="list-style-type: none"> - Складання на підставі результатів перевірки аудиторського висновку 	<ul style="list-style-type: none"> - Підведення підсумків аудиторської перевірки; - Розробка рекомендацій з усунення недоліків обліку; - Складання аудиторського висновку. 	Робочі документи та записи аудитора.	18.05.2020 – 20.05.2020	Бежан М.С.

З метою оцінки стану обліку доходів, витрат та фінансових результатів на підприємстві «Рибний» у процесі дослідження був застосований такий метод і прийом аудиту як аудиторське тестування. Тест внутрішнього контролю обліку доходів, витрат на фінансових результатів сформований у Таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

Тест внутрішнього контролю обліку доходів, витрат та фінансових результатів на РПШ «Рибний»

№	Питання	Варіант відповіді		
		Так	Ні	Інформація відсутня
1	Чи ведеться окремо облік різних видів доходів?	✓		
2	Чи звіряються рахунки-фактури з затвердженими нормативно-правовими актами і документами з реалізації товарів (робіт, послуг)?	✓		
3	Чи є відповідальні особи за відвантаження товарів (робіт, послуг)?			✓
4	Чи укладаються договори з кожним покупцем на кожний вид реалізації робіт чи послуг?	✓		
5	Чи звіряються рахунки-фактури із затвердженими замовленнями на продаж і документами на відвантаження продукції (товарів)?	✓		
6	Чи звіряються дані аналітичного обліку з формуванням доходів: - з журналами-ордерами; - з Головною книгою?	✓ ✓		
7	Чи були виявлені випадки реалізації продукції (товарів, послуг) без документів на відвантаження?		✓	
8	Чи відвантажувалась продукція за бартерним контрактом?		✓	
9	Чи здійснюються перевірки визнання доходів?			✓
10	Чи були у звітному періоді зміни щодо віднесення витрат на виробництво?		✓	
11	Чи були у звітному періоді зміни в класифікації витрат на прямі і непрямі?		✓	
12	Чи були у звітному періоді зміни в класифікації витрат на постійні та змінні?		✓	
13	Чи відповідає відображення витрат виробництва на рахунку 23 «Виробництво» вимогам П(С)БО 16?	✓		
14	Чи ведеться аналітичний облік: - за центрами витрат і відповідальності; - за статтями витрат і видами продукції?	✓	✓	
15	Чи встановлено наказом про облікову політику перелік і склад змінних та постійних загально-виробничих витрат?		✓	
16	Чи ведеться окремо облік різних видів витрат?	✓		

В результаті проведення аудиту доходів, витрат та фінансових результатів найчастіше виявляються такі порушення в бухгалтерському обліку, що вказані на Рисунку 3.4.

Рис. 3.4. Типові порушення в обліку доходів, витрат та фінансових результатів [Складено на основі 34, 35]

Задля того, щоб підвести підсумки проведеної роботи, а також презентувати результати керівництву РПП «Рибний», був складений Аудиторський звіт, представлений у Додатку В.

3.3. Шляхи поліпшення аудиту доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «Рибний»

В працях багатьох вітчизняних науковців описано чимало проблем, пов'язаних з проведенням аудиту доходів, витрат і фінансових результатів. Досліджуване підприємство не стало виключенням. З метою вирішення таких нагальних проблем, була розроблена Таблиця 3.6.

Таблиця 3.6

Шляхи удосконалення аудиту доходів, витрат і фінансових результатів на РПП «Рибний»

№	Проблема	Пропозиція
1	Нестабільність нормативної бази проведення аудиту	Удосконалення нормативно-правового забезпечення проведення аудиту
2	Незрозумілість керівництвом підприємства мети проведення фінансової перевірки звітів, а отже і ненадання повного обсягу необхідної інформації	Підвищення рівня інформованості керівників підприємств з питань аудиторських перевірок
3	Формальний підхід до проведення аудиту через брак інформації, зокрема недостатній рівень обізнаності аудитором щодо діяльності підприємства, яке перевіряється	Використання аудитором індивідуального підходу до об'єкта перевірки, а також більше приділяти уваги ознайомленню зі специфікою роботи підприємства
4	Перевірка великого об'єму інформації на підприємстві	Створення ефективної та досконалої системи контролю якості
5	Недостатній рівень автоматизації аудиту	Використання комп'ютерних програм при проведенні аудиту, а також перевірка рівня автоматизації бухгалтерського обліку на підприємстві

Таким чином, при застосуванні запропонованих кроків покращення аудиту доходів, витрат і фінансових результатів, підприємство «Рибний» зможе отримувати більш ретельно перевірені та правдиві аудиторські

висновки задля того, щоб покращити стан облікової системи та контролю доходів, витрат та фінансових результатів.

Висновки до розділу 3

Завдяки дослідженню питання аудиту доходів, витрат та фінансових результатів підприємства «Рибний» у сучасних умовах господарювання були здійснені наступні висновки:

1) Перед тим, як провести аудит доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «Рибний», необхідно визначити мету, завдання, методи, інформаційні джерела аудиту, а також оглянути нормативно-правову базу для проведення аудиту.

2) Проведений аудит доходів, витрат та фінансових результатів підприємства «Рибний» дає змогу зробити висновок, що фінансова звітність надає достовірну інформацію та об'єктивно відображає фінансове положення підприємства станом на 01.01.2020, результатів її господарської операції, руху доходів, витрат та фінансових результатів відповідно до нормативно-законодавчих актів.

3) Задля удосконалення проведення аудиту доходів, витрат та фінансових результатів були визначені такі стратегічні кроки:

- удосконалити нормативно-правове забезпечення проведення аудиту;
- підвищити рівень інформованості керівників підприємств з питань аудиторських перевірок;
- використовувати індивідуальний підхід до об'єкта перевірки, більше приділяти уваги ознайомленню зі специфікою роботи підприємства;
- створити ефективну та досконалу систему контролю якості;
- використовувати комп'ютерні програми при проведенні аудиту;
- перевіряти рівень автоматизації бухгалтерського обліку на підприємстві.

ВИСНОВКИ

Дослідивши методику та організацію обліку та аудиту доходів, витрат і фінансових результатів рибогосподарського підприємства «Рибний» можна зробити на основі проведеного дослідження наступні узагальнюючі висновки:

1) Через загрози у вигляді кризового стану України та низької платоспроможності населення РПП «Рибний» може мати труднощі з реалізацією продукції. Тому з метою дослідження ринкового позиціонування РПП «Рибний» були виявлені фактори, що впливають на діяльність підприємства та був проведений SWOT-аналіз. Задля покращення позиції РПП «Рибний» на ринку були запропоновані такі стратегічні кроки:

- розширення асортименту продукції;
- розширення видів діяльності, а саме – почати більш глибоко вивчати питання аквакультури;
- залучення інвестицій задля розширення спеціалізації роботи підприємства;
- розвиток експорту;
- просування продукції за рахунок акцентування уваги на сильних сторонах підприємства;
- пильний нагляд за дотриманням квот на вилов риби та забрудненням, спричиненим підприємством, задля поліпшення екологічної ситуації;
- зменшення витрат на виробництво за рахунок зміни постачальників.

2) Економічна сутність таких категорій як доходи, витрати та фінансовий результат є базою для організації обліку даних понять, тому були розроблені власні тлумачення цих понять та розглянута класифікація фінансового результату задля аналізу чинників, які можуть впливати на його формування;

3) Законодавча база для здійснення обліку доходів, витрат і фінансових результатів в Україні представлена достатньою кількістю законів, положень

(стандартів) бухгалтерського обліку, методичних рекомендацій, інструкцій та міжнародних стандартів, аби відобразити інформацію в обліку у повній мірі;

4) Підприємству «Рибний» слід провести заходи щодо покращення облікового процесу доходів, витрат та фінансового результату, а саме:

- задля того, щоб аналізувати від якого виду основних засобів яка частка доходу отримується, необхідно при обліку доходів обліковувати на різних субрахунках різні види орендної плати, а саме:

703.1 «Дохід від орендної плати будівель»

702.2 «Дохід від орендної плати ділянок»

703.3 «Дохід від орендної плати приміщень»;

- використовувати стандартний бланк Балансу (Звіту про фінансовий стан), який пропонується Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»;

- модернізувати автоматизовану систему обліку і аналізу;

- провести реорганізацію технічної та інформаційної бази, а саме: впровадити автоматизовану систему обліку і аналізу за допомогою комп'ютерних програм.

5) Перед тим, як провести аудит доходів, витрат і фінансових результатів на підприємстві «Рибний», необхідно визначити мету, завдання, методи, інформаційні джерела аудиту, а також оглянути нормативно-правову базу для проведення аудиту. Задля удосконалення проведення аудиту доходів, витрат та фінансових результатів були визначені такі стратегічні кроки:

- удосконалити нормативно-правове забезпечення проведення аудиту;

- підвищити рівень інформованості керівників підприємств з питань аудиторських перевірок;

- використовувати індивідуальний підхід до об'єкта перевірки, більше приділяти уваги ознайомленню зі специфікою роботи підприємства;

- створити ефективну та досконалу систему контролю якості;

- використовувати комп'ютерні програми при проведенні аудиту;

- перевіряти рівень автоматизації бухгалтерського обліку на підприємстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Литвин Б.М., Стельмах М.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. : Хай-Тек Прес, 2008. 336 с.
3. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0336-13#n17>
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/996-14>
5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» (МСБО 18) : Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025
6. Концептуальна основа фінансової звітності : Міжнародний документ від 01.09.2010 № 929_009. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009
7. Гуріна Н.В. Економічна сутність доходів та їх класифікація: проблеми і шляхи вирішення. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. № 12. Частина 1. С. 203-205. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_12/51.pdf
8. Карпенко Д.В. Сучасні підходи до трактування сутності категорії «дохід». *Економіка Криму*. 2013. № 1 (42). С. 166-170.
9. Попович О.В., Діденко Н.Ю. Тлумачення економічної сутності категорії «дохід». *Економіка і суспільство*. 2016. № 7. С. 975-978. URL: http://economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/163.pdf
10. Скрипник М.І. Сутність витрат як економічної категорії. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. Серія:

Економічні науки. 2009. № 4 (50). С. 159-165. URL: <http://ven.ztu.edu.ua/article/view/89455/86152>

11. _Родіна О.В. Сучасні підходи до визначення сутності категорії «витрати». *Економіка і суспільство*. 2017. № 9. С. 1181-1185. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/203.pdf

12. _Ющак Ж.М. Економіко-правова сутність витрат. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2012. № 2 (23). С. 405-411. URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3129/46.pdf>

13. _Фаріон В.Я. Сутність витрат як економічної категорії. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2013. № 1. С. 44-48.

14. _Гуренко Т.О., Байцер Д.Л. Економічна сутність фінансових результатів. *Економічні науки. Серія: Облік і фінанси*. 2013. № 10 (3). С. 199-203.

15. Шипіна С.Б. Сутність поняття “фінансові результати” як об’єкта бухгалтерського обліку. *Вісник ЖДТУ*. 2012. № 1 (59). Серія: Економічні науки. С. 229-232. URL: <http://ven.ztu.edu.ua/article/view/47215/43347>

16. Знамеровська Т.М., Халевицька Т.Г. Фінансові результати діяльності: сутність, порядок формування та відображення в обліку. *Аграрний вісник Причорномор’я. Економічні науки*. 2014. № 75. С. 39-46.

17. Халімон М. В. Сутність та особливості аудиту фінансових результатів підприємства. *Управління розвитком*. 2014. № 10 (173). С. 152-154.

18. Найда А.В., Барасій О.А. Сутність категорії «фінансові результати»: економічний та обліковий підхід. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. 2014. № 1 (8). С. 183-188. URL: http://lib.osau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1251/1/Naida_11_2014.pdf

19. Бондаренко Н.М., Ковальчук Т.І. Економічна сутність фінансових результатів діяльності підприємства. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка»*. 2014. № 8 (4). С. 75-81.
20. Білокудря Т.С. Поняття "фінансові результати" як об'єкт бухгалтерського обліку. *Управління розвитком*. 2014. № 6 (169). С. 149-152.
21. Податковий кодекс України : Кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
22. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 "Дохід" (ПСБО 15): Наказ, Положення Міністерства фінансів України № 290 від 29.11.99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
23. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку обліку 16 "Витрати" (ПСБО 16) : Наказ, Положення Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
24. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 "Податок на прибуток" (ПСБО 17) : Наказ, Положення Міністерства фінансів України № 353 від 28.11.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01>
25. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України № 996-XIV від 16.07.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
26. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку : Наказ, Рекомендації Міністерства фінансів України № 356 від 29.12.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00>
27. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Інструкція від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

28. Виноградова М. О, Жидеєва Л. І. Аудит : навч. посіб. : Центр учбової літератури, 2014. 372 с.
29. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
30. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016-2017 років : Міжнародний стандарт від грудня 2016 року.
31. Цивільний кодекс України : Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
32. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності : Наказ, Рекомендації Міністерства фінансів України від 28.03.2013 № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13>
33. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : Наказ, Положення Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>
34. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Організація і методика аудиту : навч. посіб. : Каравела, 2004. 568 с.
35. Карченкова О.Л., Шендригоренко М.Т. Типові помилки в обліку фінансових результатів підприємства: виявлення і запобігання. *Економіка і суспільство*. 2018. №14. С. 912-915.

ДОДАТОК А

Директору підприємства
РПП «Рибний» Бежан О.С.

Лист-зобов'язання

Ви звернулися до нас з проханням про проведення аудиторської перевірки доходів, витрат та фінансових результатів рибогосподарського підприємства «Рибний» станом на 01.01.2020. Цим листом ми раді підтвердити прийняття нами і наше розуміння цього завдання. Аудиторську перевірку ми проведемо з метою висловити думку щодо обліку доходів, витрат та фінансових результатів підприємства «Рибний».

Ми проводитимемо аудиторську перевірку відповідно до Міжнародних стандартів аудиту. Ці стандарти вимагають, щоб ми планували і проводили аудиторську перевірку з метою одержати обґрунтовану впевненість у тому, що фінансові звіти не містять суттєвих викривлень. Аудит передбачає перевірку шляхом тестування свідчень, що підтверджують суми та розкриття інформації у фінансових звітах. Аудиторська перевірка включає і оцінювання застосовуваних принципів бухгалтерського обліку та суттєвих облікових оцінок, здійснених управлінським персоналом, а також оцінювання подання фінансових звітів у цілому.

У зв'язку з тестовим характером аудиторської перевірки та іншими властивими аудиторській перевірці обмеженнями (разом з обмеженнями, властивими будь-якій системі бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю) є неминучий ризик того, що навіть деякі суттєві викривлення можуть залишитися невиявленими.

Окрім нашого висновку про облік доходів, витрат та фінансових результатів підприємства РПП «Рибний», ми плануємо надати Вам окремий лист, який стосується будь-яких помічених нами суттєвих недоліків у системах бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю.

Ми нагадуємо Вам, що відповідальність за підготовку фінансових звітів, у тому числі за відповідне розкриття інформації, несе управлінський персонал компанії. Сюди входить ведення відповідних облікових записів, здійснення заходів внутрішнього контролю, вибір та застосування облікової політики та охорона активів компанії. Ми просимо управлінський персонал компанії (і це є частиною процесу аудиторської перевірки) надавати письмове підтвердження стосовно пояснень, зроблених у зв'язку з аудиторською перевіркою.

Ми сподіваємося на повноцінну співпрацю з Вашим персоналом і на те, що нам буде надано всі записи, документацію та іншу інформацію, потрібну в зв'язку з нашою аудиторською перевіркою. Наш гонорар (що виплачується на основі рахунків, які виставлятимуться відповідно до виконаних робіт) розраховується, виходячи з часу, витраченого фахівцями на проведення аудиторської перевірки, і містить покриття поточних витрат. Погодинна оплата становить 300 грн за 1 год роботи аудитора.

Цей лист вважається дійсним протягом наступних років до моменту припинення терміну його дії, внесення змін або заміни цього листа іншим.

Просимо Вас підписати та повернути один примірник цього листа на доказ того, що він відповідає Вашому розумінню умов проведення нами аудиторської перевірки фінансових звітів.

Підтверджено
від імені аудиторської
фірми «Дебет-Кредит»

ДОДАТОК Б
Договір №1
на проведення аудиту

м. Запоріжжя

«__» _____ 20__ р

Рибогосподарське підприємство «Рибний» в особі директора Бежан Олександра Сергійовича діючого на підставі Статуту, іменоване в подальшому Замовник, з одного боку, і аудиторська фірма «Дебет-Кредит» Бежан Марія Сергіївна (є членом саморегульованої організації аудиторів Асоціація «Співдружність» (СРО ААС), ОРНЗ 11806011360 в реєстрі аудиторів та аудиторських організацій саморегульованих організацій аудиторів), іменоване надалі Виконавець, в особі директора Бежан Марії Сергіївни, діючого на основі Статуту, з іншого боку, уклали цей Договір про наступне:

1. Предмет договору

- 1.1 Замовник доручає а Виконавець бере на себе зобов'язання здійснити аудиторську перевірку фінансової звітності Замовника у відповідності до вимог чинного законодавства України.
- 1.2 Аудиторська перевірка охоплює діяльність Замовника, результати якої відображені у його звітності, за період з 01.01.2017 по 01.01.2019.
- 1.3 Початок робіт 04.05.2020 закінчення 20.05.2020.
- 1.4 Мета аудиту: висловлення незалежної професійної думки у формі аудиторського висновку стосовно відповідності обліку доходів, витрат та фінансових результатів вимогам чинного законодавства.
- 1.5 Масштаб аудиту: перевірка буде здійснюватися шляхом застосування процедур отримання достатніх аудиторських свідчень за національними (та міжнародними стандартами аудиту) в повному обсязі, необхідному для формування аудиторського висновку (незалежної професійної думки).

1.6 Надана Замовником інформація а також отримані в ході перевірки дані будуть тестуватися на наявність та одночасно на відсутність суттєвих (матеріальних) розбіжностей між показниками звітності та даними бухгалтерського обліку Замовника.

2. Зобов'язання сторін

2.1. Виконавець в ході перевірки та по її результатам зобов'язаний:

- дотримуватися вимог чинного законодавства України, Міжнародних стандартів аудиту, Кодексу професійної етики аудитора України;
- уникати прилюдної оцінки дій посадових осіб Замовника або його персоналу, власників (учасників) та не використовувати ім'я Замовника і закриті за його рішенням дані в засобах масової інформації;
- зберігати комерційну таємницю відносно отриманої в ході перевірки інформації;
- не вступати в комерційні відносини з клієнтами Замовника;
- дотримуватися доброзичливості і нейтральності до персоналу Замовника та до його діяльності в цілому;
- повідомляти керівництво Замовника про суттєві невідповідності (відхилення) безпосередньо після їх виявлення та ідентифікації в ході перевірки;
- не отримувати від Замовника його продукцію, роботи або послуги до та в ході аудиторської перевірки.

2.2 Замовник в ході перевірки та по її результатам зобов'язаний:

- забезпечити Виконавцю доступ до будь-якої інформації, потрібної останньому для виконання робіт за цим договором;
- сприяти отриманню в разі потреби інформації в будь-яких третіх осіб;
- своєчасно та у будь-якому обсязі надавати Виконавцю усі необхідні йому для перевірки данні, реєстри обліку, звітність, адміністративні та інші документи;

- не втручатися в методику перевірки, організацію роботи персоналу Виконавця та відмовитися від тиску на Виконавця з метою зміни його професійної думки;
- своєчасно прийняти та сплатити роботу Виконавця по цьому договору у відповідності з його умовами.

3. Порядок здачі і прийому результатів робіт

- 3.1 Результатом робіт по цьому Договору сторони визначають незалежне професійне судження Виконавця про відповідності звітності Замовника вимогам облікової політики, та вимогам чинного законодавства з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності.
- 3.2 Результат робіт за цим Договором приймається Замовником у формі аудиторського висновку незалежно від його виду (позитивне, умовно-позитивне, негативне, відмова від видачі заключення) у друкованому вигляді складеному у відповідності до вимог Міжнародних стандартів аудиту.
- 3.3 В ході робіт та по їх завершенню Виконавець знайомить Замовника з попередніми результатами перевірки (попередні висновки). Попередні висновки є неофіційними. Вони можуть обговорюватися Замовником та Виконавцем за залученням третіх осіб. По закінченню терміну дії договору (або раніше) Виконавець у 3-х денний термін надає Замовнику офіційний текст аудиторського заключення (висновку) скріплений печаткою Виконавця. Заключення (висновок) передається у друкованому виді в одному екземплярі. Другий екземпляр зберігається у Виконавця протягом 3 років.
- 3.4 Аудиторська гарантія. Під аудиторською гарантією сторони розуміють надійність суджень (незалежної професійної думки) Виконавця з предмету цього договору для Замовника та третіх осіб. Абсолютна аудиторська гарантія згідно Міжнародних стандартів аудиту не надається.

- 3.5 В разі незгоди Замовника з видом висновку або його окремим положеннями, суперечки з цього приводу вирішуються в судовому порядку. При цьому Замовник зобов'язан повідомити письмово Виконавця про незгоду з висновком.

4. Вартість робіт та порядок розрахунків

- 4.1 За виконання робіт за цим договором Замовник сплачує Виконавцю винагороду у розмірі 46080,00 гривень з ПДВ.
- 4.2 Оплата здійснюється виключно у національній валюті України та в безготівковій формі.
- 4.3 Замовник авансує виконавця у розмірі 40% вартості робіт за цим договором протягом 3-х днів з дати підписання договору.
- 4.4 Оплата роботи Виконавця здійснюється Замовником незалежно від характеру аудиторського висновку (позитивний, умовно-позитивний, негативний. Відмова від висновку) у відповідності до умов пунктів 2.1 та 2.2 цього договору.

5. Права сторін

- 5.1 Кожна з сторін цього договору має право припинити його дію. Для цього одна з сторін повинна письмово сповістити іншу про наміри припинити роботи за цим договором з обґрунтованим поясненням свого рішення. При цьому таке повідомлення сторона - ініціатор припинення дії договору зобов'язана здійснити повідомлення другої сторони не пізніше ніж в 3 дні після початку робіт. Якщо цей термін буде порушено, то сторона - ініціатор припинення дії договору виплачує іншій стороні договору компенсацію у розмірі 20% від загальної вартості робіт за пунктом 2.1 цього договору.
- 5.2 За письмовою згодою сторони можуть припинити дію цього договору без взаємних фінансових (матеріальних) компенсацій.

6. Відповідальність сторін

- 6.1 Відповідальність Виконавця регламентується статтями 22-26, а відповідальність Замовника статтями 28-30 Закону України “Про аудиторську діяльність”, іншим чинним законодавством України.
- 6.2 Замовник та Виконавець несуть відповідальність за дотримання своїх зобов'язань (розділ 2) викладених в цьому договорі.
- 6.3 За неякісне виконання взятих на себе зобов'язань по цьому договору Виконавець та Замовник несуть матеріальну відповідальність згідно вимог чинного законодавства, а суперечки між ними вирішуються в судовому порядку.
- 6.4 Замовник несе відповідальність за повноту і своєчасність виплати Виконавцю винагороди. У разі якщо Виконавець потребує цього в письмовій формі, Замовник за несвоєчасну (неповну) виплату винагороди сплачує Виконавцю пеню в розмірі 0,1% від несплаченої (несвоєчасно сплаченої) суми за кожен день прострочення.
- 6.5 У разі порушення термінів надання послуг з вини Виконавця, останній протягом 10 робочих днів з дати пред'явлення відповідного письмового вимоги Замовника сплачує Замовнику неустойку в розмірі 0,1% від вартості послуг за кожен день прострочення.
- 6.6 Сторони несуть відповідальність за збереження конфіденційності отриманої інформації. У разі розголошення інформації Сторона, розголосив таку інформацію, відшкодовує завдані іншій стороні збитки.

7. Інші особливі умови

- 7.1 Замовник додатково несе відповідальність за достовірність наданої Виконавцю інформації, її повноту, точність та правильність оформлення (юридичну силу); за виявленні в ході перевірки відхилення від вимог чинного законодавства, облікової політики та методології обліку; за початкові залишки на рахунках бухгалтерського обліку та показники звітності які не перевірялися до цієї перевірки або перевірялися іншими аудиторами; за невиконання пропозицій

аудиторів по усуненню виявлених невідповідностей (відхилень, помилок, тощо).

- 7.2 В зв'язку з сутністю перевірки та притаманних аудиту обмежень, існує імовірність і можливість того, що окремі, навіть суттєві відхилення (помилки, відмінності, тощо) можуть бути не виявлені в ході перевірки, за що у відповідності до Міжнародних стандартів аудиту Виконавець відповідальності не несе.

8. Обставини непереборної сили

- 8.1 Замовник додатково несе відповідальність за достовірність наданої Виконавцю інформації, її повноту, точність та правильність оформлення (юридичну силу); за виявленні в ході перевірки відхилення від вимог чинного законодавства, облікової політики та методології обліку; за початкові залишки на рахунках бухгалтерського обліку та показники звітності які не перевірялися до цієї перевірки або перевірялися іншими аудиторами; за невиконання пропозицій аудиторів по усуненню виявлених невідповідностей (відхилень, помилок, тощо).
- 8.2 Виконавець і Замовник повністю звільняються від відповідальності за часткове або повне невиконання зобов'язань за цим договором, якщо це стало наслідком обставин непереборної сили (форс-мажор).
- 8.3 Сторона, яка зазнала дії обставин непереборної сили, повинна довести існування обставин, які звільняють від відповідальності, достовірними документами.
- 8.4 Якщо про вищезазначених обставин не буде повідомлено протягом 24 годин з моменту їх настання, Сторона, порушена подією непереборної сили, не може на нього посилається, крім випадку, коли ця подія перешкоджає відправці такого повідомлення.
- 8.5 В період дії обставин непереборної сили виконання зобов'язань за договором Сторонами призупиняється до закінчення дії даних обставин.

Юридичні адреси та банківські реквізити сторін**Замовник:** РПП «Рибний»

ЄДРПОУ 31734472

Юридична адреса: 70450, Запорізька область, Запорізький район, смт.
Кушугум, вул. Леваневського, 155Поштова адреса: 70450, Запорізька область, Запорізький район, смт.
Кушугум, вул. Леваневського, 155

E-mail: q31734472@meta.ua

Банківські реквізити: р/р 1234567891011121

Виконавець: ТОВ Аудиторська фірма «Дебет-Кредит»

ЄДРПОУ 123456789

Юридична адреса: 61904, м. Запоріжжя, вул. Європейська, 12

Поштова адреса: 61904, м. Запоріжжя, вул. Європейська, 12

Телефон: +38(066)3958300

E-mail: info@debetkredyt.ua

Банківські реквізити: р/р 1234567891234567

Підписи сторін

Замовник:

РПП «Рибний»

_____ / О.С. Бежан

Виконавець:

ТОВ «Дебет-Кредит»

_____ / М.С. Бежан

ДОДАТОК В

Звіт незалежного аудитора

Адресат: керівництву РПП «Рибний»

Ми провели аудит доходів, витрат та фінансових результатів підприємства РПП «Рибний» за 2017-2019 роки.

Відповідальність управлінського персоналу за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання бухгалтерського обліку та фінансової звітності відповідно до чинного законодавства та такий внутрішній контроль, який управлінський персонал визначає як необхідний для того, щоб забезпечити ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, що не містять суттєвих викривлень унаслідок шахрайства або помилки.

Відповідальність аудитора

Нашою відповідальністю є висловлення думки щодо бухгалтерського обліку та фінансової звітності на основі результатів проведеного нами аудиту. Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту. Ці стандарти вимагають від нас дотримання відповідних етичних вимог, а також планування й виконання аудиту для отримання достатньої впевненості, що бухгалтерський облік та фінансова звітність не містять суттєвих викривлень.

Аудит передбачає виконання аудиторських процедур для отримання аудиторських доказів щодо сум і розкриттів у фінансовій звітності та бухгалтерському обліку. Вибір процедур залежить від судження аудитора, включаючи оцінку ризиків суттєвих викривлень фінансової звітності та бухгалтерського обліку внаслідок шахрайства або помилки. Виконуючи оцінку цих ризиків, аудитор розглядає заходи внутрішнього контролю, що стосуються складання та достовірного надання суб'єктом господарювання фінансової звітності, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо

ефективності внутрішнього контролю суб'єкта господарювання. Аудит включає також оцінку відповідності використаних облікових політик, прийнятність облікових оцінок, виконаних управлінським персоналом, та загального подання фінансової звітності.

Ми вважаємо, що отримали достатні та прийнятні аудиторські докази для висловлення нашої думки.

Підстава для висловлення позитивної думки

В ході аудиторської перевірки доходів, витрат та фінансових результатів підприємства РПП «Рибний» було виявлено, що всі господарські операції відображаються в обліку, а дані аналітичних та синтетичних рахунків відповідають одні одному.

Позитивна думка

На нашу думку, фінансова звітність надає достовірну інформацію та об'єктивно відображає фінансове положення підприємства РПП «Рибний» станом на 01.01.2020, результатів її господарської операції, руху доходів, витрат та фінансових результатів підприємства РПП «Рибний» відповідно до нормативно-законодавчих актів.

Підпис аудитора _____

Дата аудиторського звіту: 20.05.2020

Адреса аудиторської фірми: м. Запоріжжя, вул. Європейська 12